

Բախումներ Մոսկովյայի Մէջ՝ Հայերու Եւ Ատրպէջանցիներու Միջեւ

Մոսկովյայի մէջ 9 Մայիսին կայացած շքերթի ժամանակ հայերու եւ ատրպէջանցիներու միջեւ միջադէպ տեղի ունեցած է:

«Salam News»-ի փոխանցմամբ, «Անմահ գունդ» կոչուղ շքերթի ժամանակ, երբ հարազատները կը տանէին 1941-45 թուականներու հայրենական պատերազմի ընթացքին զոհուած իրենց նախներու լուսանկարները, Ռուսաստան բնակող հայերը շքերթին բարձրացուցած են լեռնային Ղարաբաղի դրօշը: Ատրպէջանցիները իրենց հերթին բարձրացուցած են իրենց երկրի դրօշը եւ սկսած են բացականչել՝ «հեռացուցէ՞ք փալասը»:

«Salam News»-ի տեսանիւթէն եւ լուսանկարներէն կ'երեւի, որ երկու խումբերէն իրեր նետուած են իրար վրայ, ուստական յատուկ ջոկատայինները կանգնած են հայերու եւ ատրպէջանցիներու միջեւ:

Ատրպէջանական ԱՊԱ գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ միջադէպ տեղի ունեցած է Մոսկ-

ուայի մէթրոյի «Պելառուսկայա» կայարանի մօտ:

Հստ այս գործակալութեան, Ռուսաստանի մէջ հայկական սիրութի ներկայացուցիչները «Արցախ» վանկարկած են՝ ծածանելով Ղարաբաղի դրօշը: Ատրպէջանական սիրութի ներկայացուցիչները պահանջած են հեռացնել «անջատական ու եժիմի» դրօշը, սակայն հայերը յարձակած են անոնց վրայ, ինչի արդիւնքով քանի մը ատրպէջանցինները տուժած են: Անտեղ գտնուող ոստիկանները իսկոյն միջամտած են: Ատրպէջանցինները ոստիկաններէն ու յատուկ ջոկատայիններէն եւս պահանջած են հեռացնել Ղարաբաղի դրօշը, բայց անոնք ուշադրութիւն չեն դարձուցած այդ պահանջներուն վրայ:

Հայերու ու ատրպէջանցիններու միջեւ բախումները կանխելու նպատակով յատուկ ջոկատայինները ուղեկցած են հայերուն, իսկ ատրպէջանցիններուն որոշ ժամանակ պահած են այստեղ՝ աւելի ուշ թողելով մասնակցիւ շքերթին:

Հարցին՝ թէ պատրաստ է վարչապետ մնալ 2018 թուականին եւ դառնալ հանրապետութեան ղեկանին, երբ կ'աւարտի Սերժ Սարգսեանի նախագահութեան ժամկետը՝ մնալ վարչապետի պաշտօնին եւ դառնալ երկրի ղեկավար: Այս մասին ան նշած է Աւստրիական ռատիոյին տուած հարցազրոյցի ընթացքին:

Հարցին՝ թէ պատրաստ է վարչապետ մնալ 2018 թուականին եւ դառնալ հանրապետութեան ղեկա-

վար, ան հակիրճ պատասխանած է. «Պատրաստ եմ»:

«Իսկ Դուք կ'ուզէ՞ք մնալ, հարցին ան արձագանգած է. «Ես այս հարցին չափազանց իրատեսութէն եմ մօտենում: Երբեք չեմ երազել վարչապետ լինել, եւ ոչ էլ ձգտել եմ գործադիր իշխանութեանը: Իմ այսօրուայ պատրաստակամութիւնը ես ձեւակերպում եմ ոչ թէ որպէս իշխանութեան ձգտում, այլ որպէս մեր երկրում

Քրէական Կապերու Մէջ Կասկածուող Հայ Գործարարին Դիւանագիտական Անձնագիր Տրուած է

Սոչիաբնակ հայ գործարար Ռուբէն թաթուլեանին, որու անունը լրատուամիջոցները կը կապեն քրէական աշխարհի հետ, Հայաստանի դիւանագիտական անձնագիր տրամադրուած է օրէնքով սահմանաւած կարգով՝ «Ազատութեան» հետ զրոյցին հաստատած է ԱԳՆ մամլոյ քարտուղար Տիգրան Բալայեանը:

Բալայեանը, սակայն, չէ յստակեցուցած թէ որ գործառոյթի համար եւ ինչ նպատակով թաթուլեանը ստացած է անձնագիր պարագային դիւանագիտական անձնագիր կրելու իրաւունք ունին «այլ անձինք»՝ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահի թույլուութեամբ:

Նշնք, որ «Դիւանագիտական ծառայութեան մասին» ՀՀ օրէնքի 49-րդ յօդուածին մէջ կ'ըստուի, որ առանձին դէպքերու պարագային դիւանագիտական անձնագիր կրելու իրաւունք ունին «այլ անձինք»՝ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահի թույլուութեամբ:

«Ազատութիւն»ը այս մասին գրաւոր հարցում ուղարկած էնաեւ ՀՀ նախագահի մամլոյ քարտուղար Վլատիմիր Ցակոբեանին՝ ճշտելու համար, թէ երբ եւ ինչ նպատակով թաթուլեանին յատկացուած է դիւանագիտական անձնագիրը:

Ցիկնենք՝ երէկ ուղարկան առանձին կամաց բարեկան կ'երեւի, որ Զեխիմայի մէջ ձերբակալուած թաթուլեանի մօտ յայտնաբերուած է ՀՀ դիւանագիտական անձնագիր: Ռուսական լրատուամիջոցները նաեւ կը յայտնեն, որ Զեխիմայի մէջ պէտք է կայանար «գողական սխողկա» եւ օրէնքով գողերու թագադրութիւն, որ ԶՀ ՆԳՆ Կազմակերպուած յանցագործութիւններու դէմ հակագործութիւններու վարչութեան աշխատակիցները իսականած են:

Ռուբէն թաթուլեանը նաեւ «Հայաստանի ներդրուղներու ակումբի» անդամ է եւ մէկն է այն 30 գործարարներէն, որոնք 25 Յունուարին աշակցութիւն յայտնած էին նախագահ Սերժ Սարգսեանին

եւ վարչապետ Կարէն Կարապետեանին՝ Հայաստանի մէջ խոր բարեկիութեան իրականացնելու գործին համար: «Ազատութիւն»ը Տնտեսական զարգացման եւ ներդրումներու փոխնախարար Յովհաննէս Ազիզեանին հետաքրքրուած է՝ արդեօք մտահոգութիւն չկայ, որ այս լուրը կրնայ ազդել Հայաստանի վարկանիշին վրայ:

«Ինձ չի թուում, որ դրանք կապուած բաներ են: Նա ներդրումների ակումբի 30 անդամներից մէկն է եւ ծրագրերը, իմ կարծիքով, նորմալ շարունակուելու են», նշած է Ազիզեանը:

«Ազատութիւն»ը հետաքրքրուած է արդեօք Հայաստանի մէջ ներդրումներու ընելու պատրաստակամութիւնը կենսագրութիւնը ուսումնասիրած են, անոնք ալ կապեր ունին քրէական աշխարհի հետ, Ազիզեանը պատասխանած է, որ չեն ուսումնասիրած, սակայն ան վստահեցուցած է, որ համապատասխան մեխանիզմներով կը ստուգուին այն աղբիւրները, որոնցմէ ստացուած են գործարները եւ որ Հայաստան մուտք կը դրէն միայն մաքուր գումարներ:

«Ազատութիւն»ը հետաքրքրուած է արդեօք Հայաստանի մէջ ներդրումներու ընելու պատրաստակամութիւնը կենսագրութիւնը ուսումնասիրած են, անոնք ալ կապեր ունին քրէական աշխարհի հետ, Ազիզեանը պատասխանած է, որ չեն ուսումնասիրած, սակայն ան վստահեցուցած է, որ համապատասխան մեխանիզմներով կը ստուգուին այն աղբիւրները, որոնցմէ ստացուած են գործարները եւ որ Հայաստան մուտք կը դրէն միայն մաքուր գումարներ:

տեղի ընկալումը, մեր քաղաքացիների կրթութեան մակարդակը, պիզնէսի վառման պայմանները»:

2018 թուականի Ապրիլին Սերժ Սարգսեան կ'աւարտէ իր նախագահութեան երկրորդ շրջանը, եւ այդ պահին սկսեալ Հայաստանը ամբողջութեամբ կը դառնալ Հայրէնի դրագարանական համբակետութիւն:

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975

More locations and more ways to service your insurance and financial needs

6300 Wilshire Blvd. Suite 1900
Los Angeles, CA 90048

805 East Broadway
Glendale, CA 91205

300 N. Lake Ave. Suite 500
Pasadena, CA 91101

• Life Insurance

• Health Insurance

• Group & Individual

• Long Term Care

• Disability

• Estate Planning

• Will & Living Trust

• Full Annual Review

• Mortgage Protection

• College Planning

• Workman's Compensation

• Employee Benefits

• Annuity

• IRA

• 401K & 403B

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Անհրաժեղ է

Coverage & Protection
should be on the top
of your priority list.

Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

NEW YORK LIFE

Anthem
Blue Cross

BlueShield

Aetna

Hⁿ
Health Net
A Better Decision

CIGNA

KAI SER PERMANENTE

ԱՄՆ-ի Դեսպանատան Կազմակերպութեամբ Հայաստանի մէջ Վերականգնուող Ուժանիւթի Զարգացման Նուիրուած Համաժողով

ՀՀ կառավարութիւնը կը խրախուսէ ուժանիւթի զանազանութիւնն ու կանաչ ուժանիւթի արտադրութիւնը: Այս մասին, Մայիս 17-ին, Երեւանի մէջ մեկնարկած Հայաստանի մէջ վերականգնուող ուժանիւթի զարգացման հեռանկարներուն նուիրուած մէկօրեայ համաժողովի ժամանակ նշած է Հայաստանի մէջ ԱՄՆ դեսպան Ռիչարտ Միլսը:

«25 տարի առաջ ԱՄՆ պետքարտողարութեան մէջ ես նորանկախ Հայաստանի Հայրապետութեան հետ կապուած հարցերով կը զբաղուէի, շատ լաւ կը լիշեմ այդ ժամանակները: Ձեր մէջ ալ կը կարծեմ կան այն տարիի մարդիկ, որոնք կը լիշեն, որ անկախութեան առաջին տարիներուն Հայաստանի մէջ ուժանիւթի իրավիճակը շատ անկայուն է: Հոսանքի անջատումները կանոնաւոր բնոյթ ունեին: Մարդիկ ծառեր կը հատէին, որպէսզի տուները չեռուցէին: Իրական

հայաստանեան պաշտօնեաներու ու մասնաւոր հատուածի ներկայացուցիչներու համար կազմակերպուած ճանաչողական այցը դէպի ԱՄՆ, ուր անոնց ներկայացուած է արեւային ուժանիւթի արտադրութեան լաւագոյն փորձը:

Համաժողովին իրենց փորձը ներկայացնելու եւ Հայաստանի մէջ առկայ գործարար հնարաւորութիւններուն ծանօթանալու համար ներկայացուցիչներ գործուղած էին եօթ ամերիկեան ընկերութիւններ՝ Հայնիւրլ Պիւլտինկ Սոլուշընս, Հայնիւրլ Սմարթ էնըրֆի, Մաքլին Փառուրը Սիսթըմզ, Ֆլըրսթ Սոլըր Փառուրը Սոլուշընզ, Քաթըրփիլար, Ճենըրը էլեքթրիկ եւ Քոնթուր Կուպըլ: Համաժողովին զեկուցումներով հանդէս եկած են նաեւ Միջազգային ֆինանսական կաշառակերութեան, Գերմանիոյ զարգացման KfW պանքի, Ամերիկա պանքի, գույցերիական Meeeo Group-ի եւ ՀՀ կառավարութեան ներկայա-

ճգնաժամ էր: Մակայն Հայաստանը մթութեան ու սղութեան առջեւ տեղի չտուաւ, այլ բարեկամներու ու գործընկերներու օգնութեամբ, ինչպիսին է Միացեալ Նահանգները, կրցաւ դառնալ երկիր մը, որ ի վիճակի հոգալ սեփական կարիքները, եւ դեռ աւելին, կրնայ արտահանել ելեկտրական ուժանիւթի աւելցուկը», - ըսած է դեսպան Միլսը:

Ան ընդգծած է էլեկտրային ուժանիւթի զանազանութիւնը ու կանաչ ուժանիւթի արտադրութիւնը խրախուսելու ուղղութեամբ ՀՀ կառավարութեան արժէքաւոր աշխատանքը, այդ շարքին եւ Յունուարին կազմակերպուած Արեւային ուժանիւթի ներդրումային համաժողովը: Դեսպանը նաեւ նշած է այս ոլորտի մէջ ԱՄՆ-ի ու Հայաստանի գործակցութեան մասին, մասնաւորապէս՝ անցած ամիս

ցուցիչները:

«Առաջնորդելով վերականգնուող աղբյուրներու օգտագործմամբ ուժանիւթի ուրատի զանազանութեան եւ ուժանիւթի ինայողական ծրագիրներուն ուղղուած աշխատանքները՝ ՀՀ կառավարութիւնը մշակած եւ ներդրած է մեխանիզմներ եւ ծրագրներ, որոնք թոյլ կու տան զարկ տալ վերականգնուող եւ արեւային ուժանիւթի աճին Հայաստանի մէջ: Իսկ ԱՄՆ կառավարութիւնը պատրաստ է շարունակել գործակցութիւնը Հայաստանի հետ, ինչպէս եղած է վերջին 25 տարիներու ընթացքին», - ըսած է դեսպան Միլսը:

Համաժողովը կազմակերպած էր ՀՀ-ի մէջ ԱՄՆ դեսպանատունը՝ ՀՀ ուժանիւթի ներթակառուուածքներու եւ բնական պաշարներու նախարարութեան հետ համա-

Փէրմիաքովը Պատիժը Ուլուսաստանի Մէջ Պիտի Կրէ

ՀՀ արդարադատութեան նախարարութիւնը, հաշուի առնելով Գիւմրիի մէջ Աւետիսեաններու սպանութեան դէպքի հասարակական հնչեղութիւնն ու հանրային հետաքրքրուածութիւնը, կը տեղեկացնէ, որ ՀՀ արդարադատութեան նախարարութիւնը ստացած է Ռուսաստանի Դաշնութեան միջեւ գործող միջազգային պայմանագրերով սահմանուած կարգով:

Ցայտնի է, որ Շիրակի մարզի ընդհանուր իրաւասութեան առաջին ատեանի դատարանի կողմէ 2016 թուականի 23 Օգոստոսին կայացուած դատավճիռը ճանչնալու եւ Ռուսաստանի Դաշնութեան քաղաքացի վ.

Այս մասին կը յայսնեն ՀՀ ԱՆ տեղեկատութեան եւ հասարակայնութեան հետ կապերու վարչութեան մասին:

Այս մասին մէջ կատարելու մասին:

ԱՐԱՐԱՏԻՆ ԴԻՄԱՎԱՅԵԱՑ ԲԱՐՁՈՒՆՔԻՆ ՎՐԱՅ «ՆՈՅԵԱՆ ՏԱՊԱՆ» ՊԻՏԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒԻ

Հայաստանի մէջ կը նախատեսուի կառուցել «Նոյեան Տապան» պատմամշակութային, գիտակրթական համալիր: Այդ նպատակով ստեղծուած է հիմնադրամ, որ կը կրէ «Կառուցենք ազգովի» խորագիրը:

Հիմնադրամի հասարակայնութեան հետ կապերու բաժինէն կը յայտնէն, որ կ'առաջարկուի մէկտեղել «Հայութեան հնարաւորութիւնները համաշխարհային նշանակութեան այս ձեռնարկը իրականութիւն դարձնելու համար»:

Տապանը պիտի կառուցուի Արարատին դիմահայեաց բարձունքին վրայ: Պիտի ունենայ այն տեսքն ու այն չափերը, ինչ որ նկարագրուած է Աստուածաշունչին մէջ գերկարութիւնը 300 կանգուն (132 մէթր), լայնութիւնը 50 կանգուն (22 մէթր), բարձրութիւնը 30 կանգուն (13.2 մէթր): Պիտի կառուցուի երկաթ-կրամուլէ, երեսը պիտի պատուի փայտով:

«Տապանը պիտի լիշեցնէ, որ մարդկութեան նախահայրենիքը Հայաստանն է: Համաշխարհային ջրհեղեղէն ետք հայոց աշխարհէն սկիզբ առաւ անոր փրկութիւնը: Ուստի պատմամշակութային, գիտակրթական այս համալիրը պիտի ունենայ համամարդկային նշանակութիւն: Անիկա փաստացի պիտի ըլլայ մարդկութեան՝ իր տեսակին մէջ աշխարհի մէջ եղած ժիակ սրբավայրը, որ չ'ենթագրեր կրօնական խորականութիւն, ուր կ'իշխէ խաղաղութիւնն ու հանդուրժողականութիւնը: Գտնուելով Հայաստան, իբրև համամարդկային արժէք, պիտի պատկանի մըբողջ մարդկութեան, պիտի դառնայ ուխտատեղի բոլոր ազգութիւններու համար», - ըստ «Փանալմինը»-ի՝ ըսուած է հաղորդագրութեան մէջ:

Տապանին մէջ պիտի կառուցուի 200 տաղաւարներ, որոնցմէ իւրաքանչիւրին մէջ պիտի տեղադրուին առանձին ազգերու, ժողովուրդներու կամ պետութիւններու դրօշներն ու գինանշանները, անոնց ազգային մշակոյթն արժեւորող տարբեր ցուցանմուշներ:

Համալիրը պիտի ունենայ նաեւ գործառնական նշանակութիւն. իր 40 առանձնասենեակը պիտի առաջարկէ ուխտաւորներուն ու զբոսաշրջիկներուն: Անոր մէջ պիտի

**ԶԵՐ ԾԱՅՈՒԵԼՄԱՆԵՐԸ
ՎԱՏՈՒԵՑՔ
«ՄԱՍԻՒ»
ԾԱՐԱԹԵՐԻԻՆ**

ՄԵԿՆԱՐԿԵԼ Է «ՄԻՋՆԱՊԱՐԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ» ԽՈՐԱԳՐՈՎ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

ըլլան թանգարան, պատկերասրահ, գրադարան: Միաժամանակ պիտի ապահովէ պետական-պաշտուական գործառույթ: Պիտի ունենայ համաժողովներու դահլիճներ, կառավարութեան ընդունելութիւններու, ինչպէս նաեւ պետական նշանակութեան հանդիսութիւններու սրահներ:

Արդէն ձեւաւորուած է հիմնադրամի հոգաբարձուներու խորհուրդը: Հիմնադրամի գործադիր տնօրին հաստատուած է «Ֆեղարուեստի կոմքինատ»-ի տնօրին Յարութիւննեան:

Մրագիրը պիտի ներկայացուի կառավարութեան: Համապատասխան հողատարածքը յատկացուելէ ետք պիտի սկսին կառուցին նախագծան եւ շինարարական աշխատանքները:

«Պատմամշակութային արգելոց-թանգարանների եւ պատմական միջավայրի պահպանութեան ծառայութիւն» ՊՈԱԿ-ի տնօրինութիւնը եւ ՊՄՊ Կոտայքի մարզային ծառայութեան պատասխանատուներն այսօր հիւրընկալուել էին Կոտայքի մարզի Արովենի թիւ 2 հիմնական դպրոցում:

Ինչպէս «Արմենպրես»-ին տեղեկացրին ՊՈԱԿ-ի լրատուական ծառայութիւնից, կրթօճախը եւ մարզային ծառայութիւնն ակտիւ համագործակցում են, համատեղ միջոցառումներ իրականացնուում: Դպրոցի աշակերտներն ու մանկա-

վարժները մասնակցում են յուշարձանների տարածքներում սանիտարական մաքրման ու բարեկարգման աշխատանքներին:

Այս գործակցութեան համատեքստում էլ «Միջնադարեան Հայաստանի ճարտարապետական ժառանգութիւն» խորագրով կրթական ծրագրի մեկնարկը սկսուեց 1200 աշակերտ ունեցող դպրոցից:

«Պահպանութեան ծառայութիւն» ՊՈԱԿ-ի տնօրենի՝ գիտական աշխատանքների գծով տեղակալ կարէն Փահլեւանեանը, ողջունական աշակերտներն ու մանկա-

Ծար. էջ 19

ՄԱՇԴՈՏՍ ԳՈԼԵՅ 25-ԱՄԵՐԻԿԱ

Պայմ. ԿԱՐՊԻՍ ՏԵՐ ԵՂԻԱՅԻՆ 40-ԱՄԵՐԻԿԱ

Proudly Celebrating the 25th Anniversary of the Founding of Mashdots College and Dr. Garbis Der-Yeghiayan's 40 Years of Unparalleled Service and Leadership to Higher Education

Organized by: The Board of Trustees, the Alumni, and the Ladies Auxiliary of the College

DINNER - BANQUET CELEBRATION

Sunday, June 4, 2017, 5:00 P.M.

Phoenicia Banquet Hall

343 N. Central Avenue (at Lexington) • Glendale, California (by reservation) Please call: 818.548.9345

CONCERT - CELEBRATION & DEDICATION OF DR. DER-YEGHIAYAN'S

Recently-Published Photo-Album

"VOICES IN SILENCE"

My Heart Cried, My Soul Cried, My Body Cried

Sunday, June 11, 2017, 5:00 P.M.

Pasadena Armenian Church of the Nazarene

1500 E. Washington Blvd. • Pasadena, California (open to the public)

For further information: Mashdots College (818) 548-9345 • E-Mail: mashdots@aol.com

WE ARE PROUD OF THE 25-YEAR ACCOMPLISHMENTS OF THE COLLEGE:

STUDENT ENROLLMENT: 7,065 • ALUMNI: 7,034 • JOB PLACEMENT: 96% • FACULTY: 28 • HONORARY FACULTY: 5

COMMUNITY EVENTS: 168 • PRESS RELEASES: 474 • PROCLAMATIONS AWARDED TO THE COLLEGE: 112 • TV PROGRAMS: 2,768

PUBLICATIONS: 21 • PILGRIMAGES TO ARMENIA AND WESTERN ARMENIA: 12 • HONORARY PROFESSORSHIPS: 16

HONORARY DOCTORATES: 12 • VISITORS: LOCAL – 4,064, INTERNATIONAL – 988

massis Weekly

Volume 37, No. 19

Saturday, May 20, 2017

NKR Army Responds with 'Preventive Action' Against Azeri Missile Strikes

YEREVAN (RFE/RL) — The Nagorno-Karabakh Defense Ministry stated that its military has carried out "preventive activities" at the line of contact with Azerbaijani armed forces in an apparent retaliation to the guided missile strikes launched by Baku against some Armenian defense facilities earlier this week.

"In response to the enemy's activity shown at the line of contact on May 16-17, units of the Defense Army took preventive actions, as a result of which, according to the reliable data available to corresponding services of the Defense Army, the Azerbaijani side suffered losses," Nagorno-Karabakh's Defense Ministry said in a press release today.

The Ministry also released a video purportedly showing the destruction of some Azerbaijani positions, including a communication command point and a military vehicle.

Azerbaijan's Defense Ministry reported today that Armenian armed forces had opened mortar fire at the positions of Azerbaijan troops and populated areas near the frontline. It said Armenian forces also used military drones but could not inflict any damage "because of their low quality."

"The armed forces of Azerbaijan suffered no casualties or loss of military hardware," the Azerbaijani military added.

Earlier, on Monday, Azerbaijan

said that its military had destroyed an Osa air defense system along with its crew, adding that its deployment near the line of control was a "provocation" and a threat to Azerbaijani aircraft.

Armenia and Karabakh confirmed the strikes, but said they caused only insignificant damage to the military hardware and did not result in any fatalities.

"The Defense Army suffered no human losses as a result of the provocation by the Azerbaijani armed forces. We announce that the provocation by the Azerbaijani armed forces will not remain without retaliation, while the entire responsibility of the consequences will be on the shoulders of the military-political leadership of Azerbaijan", MoD Armenia spokesperson Artsrun Hovhannesian posted on his Facebook page.

Reports about the latest incidents in Karabakh come amid heightened tensions in the Armenian-controlled region that broke free from Baku's control in the early 1990s, triggering a three-year war that killed an estimated 30,000 people.

The Karabakh military and Azerbaijani armed forces clashed in April 2016 in what was later dubbed as a four-day war that killed dozens on both sides.

International diplomatic efforts to resolve the conflict during the last 25 years have brought little progress.

Washington, DC Mayor Condemns Assaults by Erdogan's Bodyguards

WASHINGTON, DC — Today, Washington, DC Mayor Muriel Bowser Issued the following statement strongly condemning the violent confrontation outside of the Turkish ambassador's house on Tuesday, May 16 perpetrated by Turkish president Recep Tayyip Erdogan's security team.

"What we saw yesterday – a violent attack on a peaceful demonstration – is an affront to DC values and our rights as Americans. I strongly condemn these actions and have been briefed by Chief Newsham on our

response. The Metropolitan Police Department will continue investigating the incident and will work with federal partners to ensure justice is served." Mayor Bowser stated.

Erdogan was in Washington on May 16 for talks with President Donald Trump, but his visit was marred by violence between his bodyguards and pro-Kurdish demonstrators.

Witnesses said Turkish bodyguards pushed past a Washington po-

Continued on page 2

Ruling Party Claims Victory In Yerevan Mayoral Elections Calls it 'Serious Step Forward'

YEREVAN (RFE/RL) -- Yerevan's incumbent Mayor Taron Markarian and his ruling Republican Party of Armenia (HHK) were on course to score a comfortable victory in Sunday's municipal elections marked by low turnout and opposition allegations of vote buying.

The HHK gained over 71 percent of the vote, according to the preliminary vote results published by the Central Electoral Commission (CEC), leaving its two opposition rivals – the Yelk (Way Out) alliance led by Nikol Pashinian and the Yerkir Tsirani party led by Zaruhi Postanjian – distant second and third, with 21 and 8 percent of the vote, respectively.

The CEC put the voter turnout at almost 41 percent. A considerably larger number of Yerevan residents voted in Armenia's parliamentary elections held on April 2 and also won by the HHK.

Several other major parties and blocs chose not to join the mayoral race in the capital for various reasons. Those included businessman Gagik Tsarukian's alliance, which finished second in the legislative polls.

"The elections were competitive and democratic, and according to the preliminary results, the HHK team has

achieved a convincing victory," the party's spokesman and campaign manager, Eduard Sharmazanov, told a late-night news conference.

The ruling party believes the Sunday elections were a "serious step forward" as compared to the previous municipal vote held in the capital four years ago.

Speaking to RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am) on Monday, HHK spokesman Sharmazanov again denied that the ruling party distributed cash among voters prior to the vote.

Sharmazanov went as far as to claim that the allegations made by the oppositionists only had an adverse effect on themselves, while making no harm to the HHK.

Representatives of the observation groups monitoring the elections, however, insisted on Monday that the May 14 vote was not based on the free expression of will of the voters.

Artur Sakunts, a leading Armenian human rights activist, claimed that the elections were "10 steps forward in terms of non-democratic standards." He insisted that based on the results of the observations the elections were not free either at the polling stations or outside them.

Moscow, Washington Closely Cooperating on Karabakh Issue – Richard Hoagland

WASHINGTON, DC -- Russia and the United States are closely cooperating on the Karabakh issue despite the differences existing between the two countries, US Co-Chair of the OSCE Minsk Group Richard Hoagland said in an interview with the Voice of America.

"Sure, our national interests differ from those of Russia, because we have a different history of relations, different views in our approaches. However, having different interests does not mean we cannot work together on the issue," he said.

According to the Ambassador, Moscow wants establishment of peace in the South Caucasus like Washington and Paris do.

"For me it's clear that Moscow does not want war in Nagorno Karabakh, Moscow does not want war between Armenia and Azerbaijan. It will destabilize the whole region and harm Russia's interests," Hoagland said.

According to him, even under the conditions of worst deterioration of Russian-American relation, all three Co-Chairs have closely cooperated towards peaceful settlement of the Karabakh issue.

"This is a sphere where we can say the relations between Washington and Moscow have no negative im-

pact," he added.

Amb. Hoagland said "the mediators are trying to resume full-scale negotiations between the parties."

"Our job is to create an atmosphere of trust that will allow to bring the parties to the negotiating table," he said.

Speaking about the four-day war in April 2016, Richard Hoagland said: "We have not yet reached a point, where the international community can ensure an absolute eradication of violence through peacekeepers or economic support. That has to be done by leaders themselves," Amb. Hoagland said.

According to the Ambassador, it's time for a compromise solution of the issue, which any of the parties will benefit from.

Armenian Customs Officers Arrested Over Azerbaijani Apples Smuggling

YEREVAN -- Armenia's Special Investigative Service (SIS) reports that the customs officer of the Pre-clearance Control Department of Bagratashen checkpoint and head of the same department's shift are arrested as part of an ongoing investigation into the case of smuggling of agricultural products into Armenia and receiving bribes by the officers of Armenia's State Revenue Committee, which caused a great damage to the country.

Apples bearing Azerbaijani labels were first discovered in some food stores in Yerevan late last month, causing a stir in the Armenian press and on social media. Some commentators decried the discovery on moral grounds, saying Armenia must not buy any products from a country with which it remains in a de facto state of war.

Many others pointed out that the imported apples were not taxed and did not undergo mandatory safety inspections at the border. The Armenian State Service for Foodstuff Safety cited this fact when it confiscated hundreds of kilograms of the fruit from stores and markets.

The State Revenue Committee (SRC), which comprises the national customs service, officially stated on April 26 that its customs checkpoints on Armenia's borders with Georgia and Iran did not formally process any Azerbaijani imports. It said af-

terwards that customs officers at the Bagratashen border crossing with Georgia took kickbacks to allow the smuggling of the apples.

An SIS statement did not specify the amount of the alleged bribes or the physical volume of the smuggled agricultural produce.

The law-enforcement agency reported on Wednesday that criminal charges have been levelled against four other persons who it said smuggled the Azerbaijani apples via Georgia from January through April. It accused them of evading more than 7.3 million drams (\$15,000) in taxes.

The head of the SRC, Vartan Harutiunian, took responsibility for the alleged smuggling operations at a news conference held earlier on Thursday. "Perhaps it was also my failing," he said.

The tax and customs chief also said that customs controls at Bagratashen and other border crossings have been tightened as a consequence of the smuggling scandal.

Armenian TV Cameraman Wounded on Karabakh Frontline

STEPANAKERT (RFE/RL) -- A cameraman for an Armenian television station was wounded late on Wednesday when a car carrying him came under fire near the Armenian-Azerbaijani "line of contact" in Nagorno-Karabakh.

Davit Atoyan was part of a Shant TV crew that was visiting Karabakh Defense army positions in the north of the territory on assignment. He was reportedly shot in the leg and underwent surgery in a military hospital in Stepanakert.

"The car was shot at from a long-range sniper rifle," Vitali Balasanian, a senior Karabakh security official, told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am).

Another official in Stepanakert, Davit Babayan, said that Azerbaijani troops stationed nearby deliberately tar-

geted the civilian vehicle. "They knew that it is carrying journalists," he claimed.

According to the APA news agency, the Azerbaijani Defense Ministry claimed that its frontline troops shot at a "camouflaged vehicle of the armed forces of Armenia" in response to gunfire coming from it.

Ceasefire violations at this and other sections of "the line of contact" intensified in the first two months of this year. They appear to have been less frequent since the end of March.

Still, daily reports by Karabakh's Defense Army suggest that tensions on the frontlines have somewhat increased in the past week. A statement by the army said that Azerbaijani forces fired a dozen rounds from mortars and light cannons at its positions in northeastern Karabakh on Wednesday and early Thursday.

Artsakh Ombudsman

Safarov Extradition Prelude to April War

BUDAPEST (Armradio) -- The Human Rights Defender of Artsakh is on a visit to Budapest, Hungary, to attend an International Conference on "Victims of armed conflicts at the juncture of international humanitarian law and human rights law."

The Conference has been organized by the foreign affairs agencies of Hungary and Switzerland.

On 10 May Ruben Melikyan had meetings with the leadership and members of Armenian self-government in Hungary, with the Spokesman of the Armenian minority in the Hungarian Parliament Dr. Tamás Turyán, and had an interview with Armenian minority program broadcasted by the Hungarian Public Radio.

While referring to Ramil Safarov's extradition, Mr. Melikyan highlighted its causal link with the atrocities carried out by Azerbaijani armed forces during the 2016 April War.

Ruben Melikyan noted that Sa-

farov's glorification was accompanied by the state encouragement to set his crime exemplary for the Azerbaijani youth, and the example was taken in April 2016.

The ombudsman added that Artsakh people remember the thousands of Hungarian citizens, who raised their voice of protest against the decision to extradite Safarov.

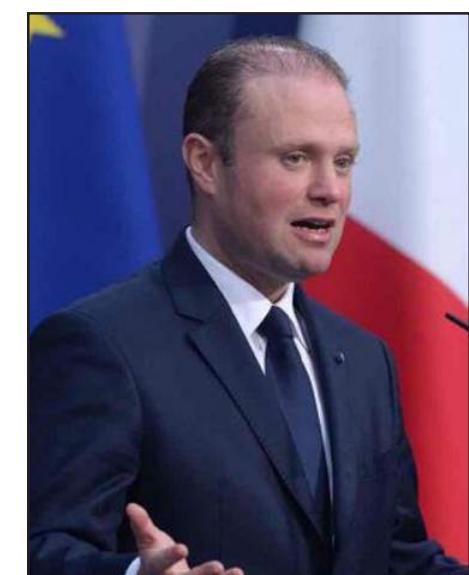
Malta's Premier In the Center of Corruption Scandal Linked with Azerbaijan

Prime Minister of Malta, presiding state over the Council of the European Union, Joseph Muscat has appeared in the center of the corruption scandal linked with Azerbaijan, London based The Guardian writes, stressing that there are documents in Panama according to which Joseph Muscat's wife, Michelle Muscat received money from the daughter of the Azerbaijani president.

"The owner of a Maltese private bank – who is alleged to have held accounts for shell companies belonging to Muscat's wife, two of his closest Labour party allies and the Azerbaijani president's daughter Leyla Aliyeva – was filmed leaving his offices at night, with bags reporters claim contained documents", the article says.

On 20 April this year, the investigative journalist Daphne Caruana Galizia reignited the scandal. On her blog, she claimed to have evidence that Egrant, Panama-registered shell company ultimately belonged to the prime minister's wife, Michelle Muscat.

She alleged that a series of payments, in the form of loans, had been routed to Egrant. The largest, for \$1.017m, was allegedly made in March last year. They are claimed to have come from an account at Pilatus bank belonging to Al Sahra FZCO. And the owner of Al Sahra was allegedly the daughter of Azerbaijan's leader, Ilham Aliyev.

"The connection has raised eyebrows because the two countries have significant dealings in the energy sector. Azerbaijan's state oil company is a shareholder in Malta's new power station.

Muscat and his wife deny receiving payments or having any connection to Egrant and say they will sue for libel", writes The Guardian.

The articles mentions that upcoming elections in Malta will be held on June 3 and such scandals negatively impact the opportunities of the Labour Party led by the Premier. "The offshore leak that led to the resignation of Iceland's prime minister a year ago is threatening to end the career of another head of state", the article concludes.

Washington, DC Mayor Condemns

Continued from page 1

lice cordon outside the Turkish ambassador's residence and attacked the protesters with their fists and feet.

A police spokesman described the assault as a "brutal attack on a peaceful protest" and said investigators were studying video evidence and would seek to identify and question the suspects.

Two suspects — not from Erdogan's detail — were arrested at the scene and 11 people were hurt.

The State Department has also expressed concern to Turkey in the "strongest possible terms" after the clashes in Washington.

"Violence is never an appropriate response to free speech, and we support the rights of people everywhere to free expression and peaceful protest," State Department spokeswoman Heather Nauert said.

"We are communicating our concern to the Turkish government in the strongest possible terms," Nauert said.

I 'Promise' It Honored the Memory of the Armenian People

By Lorig Yaghseian

I should start out by mentioning that I am Armenian, and I grew up learning about the Armenian genocide from a young age. There are not any movies about the Armenian genocide that have made it to the movie theaters. Most of the films are too gruesome for the general public to even watch, so I was very nervous that this movie was not going to give the genocide justice by dumbing it down with a love story, but I was wrong.

The Armenian genocide began in 1915 in Turkey and resulted in the death of 1.5 million Armenians. The Turkish government and U.S. government still do not accept this tragedy and that is the sole reason Kirk Kerkorian donated \$90 million to fund the film, "The Promise," according to IMDb.

"The Promise" was the perfect depiction of the heart-breaking events that took place during this time in Armenian history. I had chills more times than I could count watching this movie.

"The Promise" tells the story of a man named Mikael Boghosian (Oscar Isaac), who was born in Armenia and raised in Siroun, Turkey. Boghosian moved to Constantinople to go to medical school, but to get the money to do so, he had to get engaged to a woman named Maral (Angela Sarafyan) for a dowry of 400 gold coins.

Once he moved to Constantinople, he fell in love with a woman named Ana Khesarian (Charlotte Le Bon), but she was in a relationship with an American reporter named Chris Myers (Christian Bale). The rest of the movie followed their love triangle as they tried to escape Turkey and return to safety in Aleppo, Syria.

Since Boghosian was Armenian, he was not exempt from enlisting in World War I, even though he was a medical student. The war turned into the extermination of the Armenian population. The Armenian men enlisted in the army were put to work in harsh conditions and once a project was completed, they were all killed.

What helps this story reach all audiences is that it was not as graphic as other genocide movies have been in

the past. When Boghosian's family members are dying, it is more implied by the characters' reactions rather than shown in a series of gruesome images of blood.

In my opinion, the love story made the movie have more of an approachable vibe rather than a terrifying story of how a population was virtually exterminated.

I have never cried in the movie theater before, but I could not hold it together while watching this movie. Although I have been hearing about the horrible events of the genocide my whole life, this added love story and the family bond shown in the movie made it even more heart-wrenching every time someone died.

The acting throughout the movie emphasized the distress of the whole situation. When the characters were upset, I felt their pain, and when they were hopeful, so was I.

What I appreciated the most from this movie was the fact that it didn't end on a somber note. It ended with an inspirational anecdote by Boghosian in Armenian with English subtitles, that emphasized the idea that although Armenians were killed, their culture is still surviving and is not lost. To me, that was the most powerful scene of "The Promise."

I want to end this review the same way the movie ended- with a quote by William Saroyan, a Pulitzer Prize-winning Armenian poet who was alive during the time of the genocide.

"I should like to see any power of the world destroy this race, this small tribe of unimportant people, whose wars have all been fought and lost, whose structures have crumbled, literature is unread, music is unheard and prayers are no more answered. Go ahead, destroy Armenia, see if you can do it. Send them into the desert without bread or water. Burn their homes and churches. Then see if they will not laugh, sing and pray again. For when two of them meet anywhere in the world, see if they will not create a New Armenia," Saroyan said.

Lorig Yaghseian is Assistant Features Editor at the *Panther*, Chapman University's student-run newspaper

Kaloosdian's Book Tadem Reviewed in April Issue of Holocaust and Genocide Studies

WASHINGTON, D.C. - Robert Aram Kaloosdian's book, *Tadem: My Father's Village Extinguished during the 1915 Armenian Genocide*, was reviewed in the April 2017 issue of *Holocaust and Genocide Studies*, the premier journal of the discipline published by Oxford University Press on behalf of the United States Holocaust Memorial Museum. In his review, Robert Melson, past president of the International Association of Genocide Scholars, describes the book as a "significant contribution to historical understanding" of the Armenian Genocide.

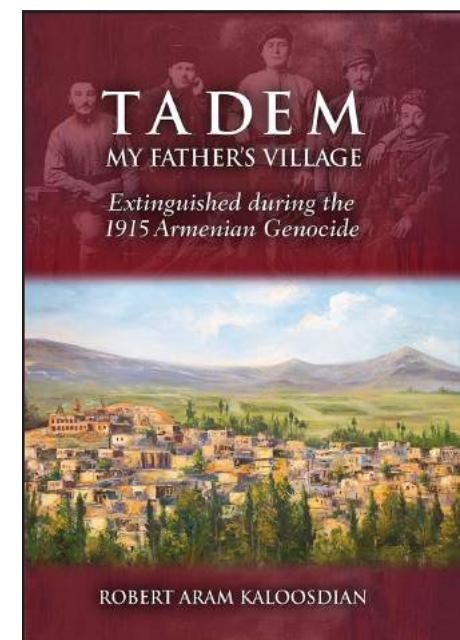
Dr. Melson, also professor emeritus of political science at Purdue University, writes: "A graduate of Boston University's School of Law, Kaloosdian is the founding chairman of the Armenian National Institute, and one of the founders of the Armenian Assembly of America. He relies on a written chronicle of the village and on oral testimonies by elderly survivors, among them members of his own family, including his father Boghos."

Melson continues: "One of the historical questions that Kaloosdian helps to clarify...is the role of locals in the mass violence...Kaloosdian's research demonstrates that a potential for violence against Armenians at the local level existed even before the massacres of 1895-1896."

In her review which appeared in the Winter 2015 issue of the *Journal of Levantine Studies*, Dr. Nazan Maksudyan of Istanbul Kemerburgaz University wrote: "Kaloosdian has made a lasting contribution in reconstructing the experience of Tademtsis (people from Tadem) during and after the genocide." Maksudyan added: "Robert Aram Kaloosdian's *Tadem, My Father's Village: Extinguished during the 1915 Armenian Genocide* is an exceptionally rich local history of a rather small village, based mostly on oral histories, but also on memoirs and other published accounts. The book provides an almost complete picture of life before the genocide, with detailed population figures, census-like data on each family, socioeconomic background, and so on. Moreover, the book meticulously records the different phases of the genocidal process by presenting Tadem as a microcosm of the genocide."

The *Journal of Levantine Studies* is published by the Van Leer Jerusalem Institute, a center dedicated to the interdisciplinary study and discussion of issues related to philosophy, society, culture, and education.

While some would rather we deny, forget, or ignore the reality of the Armenian Genocide, the book serves as a countervailing force for truth and for remembrance. It further clarifies with heartbreaking sincerity, what it is that genocide entails. Because the book documents the tragedy

at such impressively granular tracking, not just a village or community but also families and individuals, the reader is witness to the complex pattern in which genocide unfolds - often decentralized, and with a collection of differently motivated types of perpetrators. The message is particularly poignant in light of the current turmoil in the same region where slavery, forced marriages and conversions, and other forms of exploitation are seen playing out against a background of international inaction and apathy.

Kaloosdian stated the "voice that came forth in *Tadem* is from those villagers of Tadem who no longer have a voice. They were peaceful and agrarian, rich in culture but limited in resources, certainly posing no threat to anyone. The ruin of Tadem never needed to occur. They were not near a war zone. Tadem stands as a testament that religious hatred and racial prejudice are far more destructive than the weapons of war."

Kaloosdian's book had already received two awards in 2016. *Tadem: My Father's Village* was awarded an Independent Book Publishers Association's (IBPA) Benjamin Franklin Award as a Silver Winner in the Best New Voice Nonfiction category. The IBPA describes the book as follows: "Drawing on accounts from over a dozen witnesses, most never before published, the author recounts the life and death of one village. With striking immediacy, the author presents *TADEM* as a microcosm of the Genocide and argues that the Turks used the outbreak of World War I as a cover for atrocities motivated by religious hatred and greed."

Tadem: My Father's Village also received an "IPPY" Silver award in the category of World History. The "IPPY" Awards, launched in 1996 and given out by the Independent Publisher Book Awards, are designed to bring increased recognition to the deserving but often unsung titles published by independent authors and publishers.

Dr Mary Papazian Inaugurated as San Jose State University President

SAN JOSE -- May 4, 2017 was a landmark day for San Jose State University and Armenian people. Dr. Mary Papazian was inaugurated as 30th President of San Jose State University. She is first Armenian woman president of a California State University and only the third woman president of SJSU.

The inauguration event was filled with pomp and ceremony on the SJSU campus in the shadows of historic Tower Building and the Martin Luther King Jr. Library. His Eminence Archbishop Hovnan Derderian, Primate of the Western Diocese, was represented by Archpriest Fr. Datev Harutyunian, Pastor of St. Andrew Armenian Church of Cupertino.

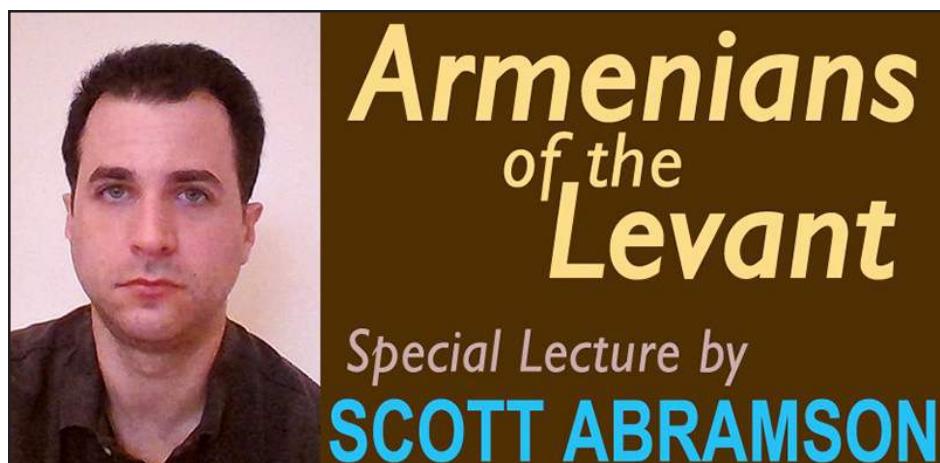
He conveyed Archbishop Derderian's congratulations to Dr. Papazian on this well deserved position as President of San Jose State University. Fr. Harutyunian's remarks were poignant and memorable, reminding all "the value of education as the most powerful tool that society has to ensure its perpetuation in the present and its prosperity and happiness in the future." He acknowledged Dr. Papazian's "outreach

to the community has been exemplary and it illustrates (her) understanding that in today's world, educational institutions and the public sphere must work hand-in-hand." In closing Fr. Harutyunian offered a final blessing upon Dr. Mary Papazian, her loved ones and "may the Creator bless San Jose State University under your leadership."

There were many dignitaries and noted educators who addressed the crowd and Dr. Papazian with their well wishes and accolades.

Dr. Mary Papazian addressed the crowd at the inauguration, speaking about her Armenian heritage from her grandparent's genocide stories to her parent's commitment to beginning Armenian and passing on their love of education to their children and her mother's passion to being an educator at an Armenian school in Los Angeles. Dr. Papazian noted that her family grounding set her on the course of education and her family, specifically her husband Dennis, have been great supporters of her endeavors in her career in academics and academic administration.

The Armenians of the Levant a Lecture by Scott Abramson

MISSION HILLS — The Ararat-Eskijian-Museum and The National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) present "The Armenians of the Levant" by Scott Abramson on Sunday May 21st, at 4PM, Ararat-Eskijian Museum/Sheen Chapel, 15105 Mission Hills Rd. Mission Hills Ca 91345.

Of the Levant's Armenians, it might well be said without risking exaggeration that no other of the region's many minorities has contrib-

uted so much to, and in so many departments of, Levantine life. Indeed, Armenians can claim credit for founding some of the Levant's first and most advanced hospitals, for designing some of its most iconic civic buildings, and for introducing photography – the technology and the industry alike – to the region. That these and many other productive contributions were made by a community more limited in number and influence than nearly all of the Levant's other minorities crowns

Merdinian School's 35th Anniversary Banquet Honors Harold and Frances DeMirjian

By Joyce Abdulian

SHERMAN, CA – The scene at the Wilshire Country Club on May 7, 2017, was joyous as friends of the C. & E. Merdinian Armenian Evangelical School gathered together to celebrate the 35th anniversary of the school's founding.

The evening opened with an invocation by Rev. Dr. Vartkes Kassouni, former minister of the United Armenian Congregational Church and one of the pioneers of Merdinian School. Mrs. Lina Arslanian, Principal, expressed her appreciation to members of the Banquet Committee and shared her thoughts about how the school prepares students for life, giving examples of their academic achievements, such as participation in the Johns Hopkins talent search, and awards won at the Science Fair.

Dee Chorlian and Diana Mangioglu Nazarian served as Banquet Committee Co-chairs. Diana Mangioglu Nazarian, along with MC Tamar Yeghishian, described their impressions as school parents. Both Nazarian and Yeghishian inspired the crowd with their heartfelt acknowledgement of the outstanding Armenian, Christian-based education provided by Merdinian School. They praised the principal, Mrs. Lina Arslanian, and teachers for their unique professionalism and devotion.

Dr. Nazareth Darakjian, President of the Armenian Missionary Association of America (AMAA) delivered greetings from the AMAA. Merdinian School is under the auspices of the AMAA.

After a delicious dinner, Mrs. Juliette Abdulian, Vice Chair of the Merdinian School Board of Directors, introduced the honorees—Mr. Harold and Mrs. Frances DeMirjian. Dr. Vahe Nalbandian, Chairman, presented Harold and Frances with the "Lifetime

the Armenians' achievements with still more glory. Yet, for all the Armenians' enrichment of Levantine experience, recognition of their contributions is lacking, not just in the regional consciousness, but in the relevant historiography too. This lecture, which profiles some of the modern Levant's unsung Armenian builders and modernizers, presents a modest corrective to this popular and scholarly oversight.

Achievement Award" for decades of devoted service to the school. The Honorable Adrin Nazarian presented the honorees with a resolution from the California State Assembly. The DeMirjians poignantly expressed their gratitude for being honored—claiming it a privilege. Sharing their honor were daughter Debbie DeMirjian, son Steve DeMirjian, and his wife Carol Rainey DeMirjian.

Merdinian School Women's Auxiliary Co-Chairs, Ani Hanessian and Louisa Janbazian, presented the School with a check for \$25,000 in support of the School's scholarship program. Dr. Vahe Nalbandian announced that Ms. Marie-Louise Meneshian and her brother, Robert Meneshian, had donated \$15,000 to establish a scholarship fund in their name and pledged to make annual additions to the fund. The Meneshians offered to match any donations to the school for its scholarship programs.

Keynote speaker, the Honorable Adrin Nazarian, shared how he and his wife, Diana, are grateful to have their two sons, studying at Merdinian—immersed in the legacy of our Armenian heritage, along with an acclaimed education. He believes Merdinian empowers the students to achieve personal and academic growth in a warm, family environment. Mr. Nazarian presented Merdinian School with a resolution from the California State Assembly.

The musical program was comprised of two segments: Mrs. Mary Balian Saghbazarian, accompanied by her young daughter Lena, sang several songs. Later, Ms. Nektarine Chilyan sang and played the Kanoun, an ancient Middle Eastern musical instrument. Pastor Harut Khachatryan, Youth Pastor of United Armenian Congregational Church, concluded the evening with a benediction.

Scott Abramson is a scholar of the modern Levant, the author of several articles – academic and popular – on the region's history, and a doctoral candidate in UCLA's Department of Near Eastern Languages and Cultures.

For more information about the event, contact the Ararat-Eskijian Museum at (747) 500-7585 or Ararat-eskijian-museum@netzero.net, or NAASR at (617) 489-1610 or hq@naasr.org.

ԼԻԲԱՆԱՆ ՈՒՒԲԵՆ ԿԻՇԱՐԵՎՆԻ «ON THE RECORDS» ԽՈՐԱԳԻՐՈՎ ԵՐԿՈՒ ՀԱՏՈՐՆԵՐՈՒ ՇՆՈՐՉԱՎԱՆԴԵՍԸ

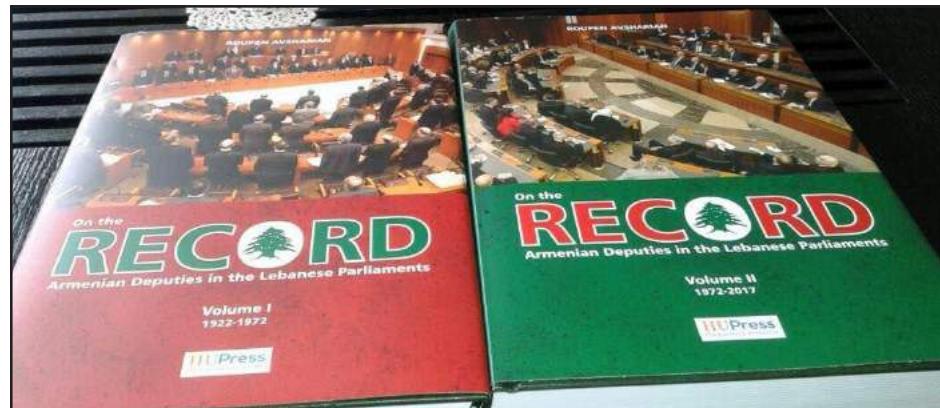

Սին էլ ֆիլի «Հապթուր Հիլթըն» պանդոկին մէջ տեղի ունեցաւ լիբանանահայ մտաւրական Ռուբէն Աւշարեանի «On The Records» (Արձանագրութիւններուն մէջ) խորագիրով երկու հատորներու չնորհահանդէսը: Զեռնարկը կը վայելէր լիբանանի Խորհրդարանի նախագահ Նապիհ Պըրիի հովանաւորութիւնը, զոր կը ներկայացնէր երեսփոխան էմիլ Ռահմէն: Ներկայ էին նաև նախկին նախարար Մոհամատ Ալ Մաշնուքը, որպէսն ներկայացուցիչ նախկին վարչապետ Թամմամ Սալամի, նախարար Ժան Օղասապեանը, երեսփոխաններ Յակոբ Բագրատունեանը, Սեպուհ Գալիքիանը, Արթիւր Նազարեանը, Շանթ Զինչինեանը, նախկին երեսփոխաններ Նուրիճան Տէմիրճեանը, Տոքթ. Եղիա Ճէրէնեանը եւ Հըսէն Եաթիմը, Հայաստանի արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Սամուէլ Մկրտչեանը, հայկական քաղաքական կուսակցու-

նանեան օրաթերթերու մէջ լոյս տեսած Խորհրդարանի հրապարակուած լրատութեան: Ան կ'ընդգրկէ 2400 սովորական եւ արտակարգ նիստերու մանրամասն տեղեկութիւններ, ինչպէս նաև հայ երեսփոխաններու մասնակցած նիստերու տեղեկութիւններ 1922-էն 2017 ժամանակաշրջանին:

Գիրքը ներկայացուց նախկին նախարար Քերիմ Բագրատունին, որ ներկայացուց զայն իր ընդհանուր գիծերուն մէջ եւ վեր առաւ անոր պատճական եւ ազգային կարեւորութիւնը, կերպոնանալով երեսփոխան ժողէփ Շատէրի գործունէութեան եւ կեցուածքներուն վրայ, ու այլ գիրքերու վրայ, որոնք կը խօսին քաղաքական կեանքին մէջ հայերու արձանագրած ձեռքբերումներուն մասին:

Պըրիի ողջոյնի եւ գնահատանքի խօսքը փոխանցեց երեսփոխան էմիլ Ռահմէն: Ան մեծապէս զնահատեց հայերուն կատարած շինուածութեան սիւներէն մէկը:

թիւններու ատենապետները, Ազգային երկխօսութիւն կուսակցութեան նախագահ Ֆուտաս Մախուտ-մին, Լիբանանեան Ռւժեր կուսակցութեան ներկայացուցիչը, հոգեւորականներ, միութիւններու եւ կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ:

«On The Records» գիրքը լոյս տեսաւ երկու հատորներով: Գիրքին նիւթին է լիբանանեան խորհրդարանին մաս կազմած հայ երեսփոխանները: Ա. Հատորը կ'ընդգրկէ 1922-էն մինչեւ 1972 ժամանակաշրջանը: Խորքը հատարակուած է Հայկակեան Համալսարանի համարական կողմէ:

Այս գիրքին բովանդակութիւնը կ'ընդգրկէ հետազոտութիւններ եւ վերլուծումներ լիբանանի Խորհրդարանի հրապարակուած արձանագրութիւններուն եւ լիբա-

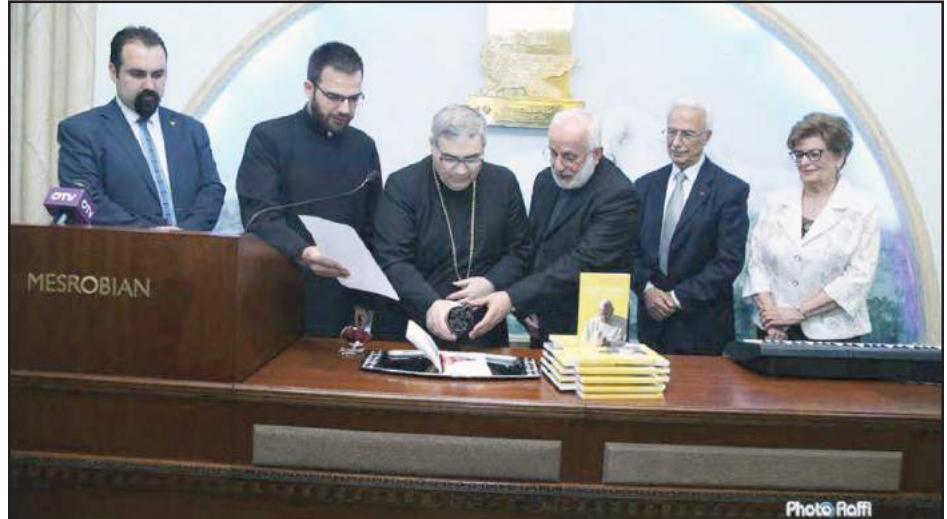
շինի դերը լիբանանի քաղաքական կեանքին մէջ, Հայոց Յեղասպանութեան պատճառով լիբանան հանունէին եւ լիբանանեան ընկերութեան մէկ մասնիկը դառնալին ի վեր: Ինչպէս նաև անդրադարձաւ երեսփոխան Խաչիկ Պապիկեանի կատարած դերին եւ զայն համարեց լիբանանի օրէնսդրութեան սիւներէն մէկը:

Գիրքին հեղինակը՝ Ռուբէն Աւշարեան, շնորհակալութիւն յայտնեց եւ գնահատեց բոլոր այն անձերը, որոնք օգնեցին իրեն այս ծրագիրի յաջողութեան համար: Մրագիր մը, որ տեսուեց տքնաջան աշխատանքի 8 տարիներ, եւ երկու հատորները համարեց աղբիւր մը լիբանանեան Խորհրդարանին մասին:

Հայկագեան Համալսարանի տնօրին վեր. Դոկտ. Փոլ Հայտու-

շար. էջ 19

ՍԱՐԳԻՍՆԱՅԱՐԵԱՆԻ «ՖՐԱՆՉԻՍԿՈՍ. ԱՂՋԹԵՑԵՔ ԻՆԾԻ ՀԱՄԱՐ» ԳԻՐՔԻ ՇՆՈՐՅԱՐԱՆԴԵՍ

Հովանաւորութեամբ Պէյրութի կաթողիկէ Պատրիարքական թեմի օգնական եպիսկոպոս արհիապատիւ Տէլ Գէրոդ Ասատուրեանի, կազմակերպութեամբ Հայ Կաթողիկէ Համալսարանականներու Միութեան, եւ ներկայութեամբ մտավորական ընտրանիի մը, Ուրբաթ, 5 Մայիս 2017-ի ե-րեկոյեան, Հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան վարժարանի «Ֆարաճեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ վաստակաշատ գործիչ էւ լրագրող, «Արարատ» օրաթերթի նախկին խմբագիր եւ այժմ Հայ Կաթողիկէ «Մասսիս» պարբերաթերթի գլխաւոր խմբագիր Սարգիս Նաձարեանի հեղինակած «Ֆրանչիսկոս. Աղօթեցէք ինծի Համար» գիրքին շնորհանդէսը:

Զեռնարկի բացման խօսքէն ետք, Հ.Կ.Հ.Մ.ի անունով խօսք առաւ միութեան ատենապետ Արամ Գարատաղեան, որ կերպոնացաւ Սարգիս Նաձարեանի անձին եւ վաս-

տակին վրայ: Հեղինակին թոռներ՝ փոքրիկն Սարգիս եւ Փաթիլ Նամարեան կատարեց գիրքէն ընթերցում մը, ապա գերյարգիլի Հայր Մեսրոպ Շ. Վլդ. Թոփակեան կատարեց գիրքին գնահատականը, անդրադարձաւ բովանդակութեան եւ շեշտեց անոր կարեւորութիւնը՝ հայկական գետնի վրայ ծանօթացնելու համար կաթողիկէ քահայանապետի մարդասիրական եւ հայանապատ գործութիւնը: Ան նշեց, որ այս գիրքին ընդմէջէն կը ներկայացուի ֆրանչիսկոս պապին համեստութիւնն ու խոնարհութիւնը, որ բացայացուեցաւ իր ընտրութեան առաջին օրէն, երբ ան պատշաճ բարձրացաւ եւ յայտարարեց՝ «Աղօթեցէք ինծի Համար». Նախադասութիւնն մը, որ դարձեալ կրկնած

Ժար.ը էջ 19

ՅՈՒՆԵՍԿՈՅԱՆ ՀԱՅՈՒՄՈՒԹԻՒՆ
Նոյեմբեր Վատաշաշատ Երգահան-Խմբավայր, Գրող ԲԵՆՌԻԿ ԱՆԱՍԵԱՆԻ

Յանդաւ 80 և Ստեղծագործական Գործուելութեան 60 Ամեակուն

Բամբ Բովանադրութեամբ
ԼՈՍ ԱՆՁԵԼԸՆԻ
ԳԼԽԱՆԻՐ ՀԱԽՊԱՏՈՒԹԵԱՆ
Կազմակերպութեամբ
ՄԱՏՏՈՑ ԳՈԼԵՃԻ
Լատարութեամբ
ՍԻՓԱՆ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ և
ՍԻՄՖՈՆԻԿ ՆՈՒՐԱԳԱԽՈՒՄԲԻ
Յունիս 25, 2017, ժամը 6:00ին
Glendale High School
1440 E. Broadway • Glendale, CA 91205

ԱՐԱՄ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀԱՄԻԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԱՐԱԿՍՅԱՆ ՏԵՐՄԱՆՅԱՆ

ԱՆՆԱ ԲԱՐՄԵՐՅԱՆ

</

ԳԱՐՏԱԶԵՐԾՈՒԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ ՄԻԿՈՅԵՎՆԻ ԱՆՍՊԱՍԵԼԻ ԱՄԱՆՈՐԵԱՅ ԱՅՑ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՅԵԼ ՆԱՐԱՆԳՆԵՐ

2017թ. Յունիսարին ԱՄՆ
կեղրոնական հետախուզական վար-
չութիւնը (ԿՀՎ) գաղտնազերծեց
մօտ 12 միլիոն էջ փաստաթղթեր,
որոնք վերաբերում են ԿՀՎ-ի
գործունէութեանը 1940-1990 թթ:
Գաղտնազերծուած փաստաթղթե-
րը որոշ չափով լոյս են սփռում
Սառը պատերազմի տարիներին
ԿՀՎ-ի գործունէութեան վրայ: Նիւ-
թերն ուսումնասիրելիս՝ Մեդիա-
մաքսը գտաւ Անսատաս Միկոյեա-
նի գործունէութեանը վերաբերող
մի շարք հետաքրքիր փաստաթղ-
թեր եւ որոշեց «Միկոյեանը ԿՀՎ
աչքերով» յատուկ նախազիծ պատ-
րաստել: Մեդիամաքսը նախազիծը
ներկայացնում է «Հայաստանի
Էլեկտրական ցանցեր» ընկերու-
թեան հետ համատեղ:

Հրաւիրելու շուրջ բանակցութիւնները տապալուել էին, կարելի է ակնկալի ինչ-որ հնարք:

Բ. Այնուամենայնիւ, ժամանակի ընտրութիւնը եւ ծօտեցման մեթոդը ենթաղրում են որոշակի հատապութիւն սովորական կողմի համար, հաշվի առնելով, որ Միկոյանը բացակայելու է Մոսկվացից կարեւորագույն ժամանակահատվածում՝ հունվարի 27-ին մեկնարկող ԽՄԿԿ 23-րդ համագումարի կազմակերպման ընթացքում։

Միկոյեանն, ամենայն հաւա-
նականութեամբ, ԱՄՆ-ի հետ աճող
առեւտրի վերաբերեալ ամերիկ-
եան պաշտօնեաների հետ բանակ-
ցութիւնների առիթներ կը փնտռի,
բայց մենք կասկածում ենք, որ դա
է նրա այցի իրական նպատակը:

Սակացն վերջինի շուրջ կարելի է սոսկ ենթադրութիւններ անել: Իրականութեանն առաւել մօտ բազատրութիւնը կայանում է նրանում, որ Խրուչովը գործողել է Միկոյեանին, որպէսզի պարզի Պեռլինի եւ հարցերի աւելի լայն շրջանակի վերաբերեալ ԱՄՆ-ի մտադրութիւնները:

Սա նաեւ կարող է Արեւմտեան
Եւրոպայում կասկածներ հարուցե-
լու փորձ հանդիսանալ այն առու-
ծով, որ ԱՄՆ-ի եւ Խորհրդային
Միութեան միջեւ իբր ընթանում
են գաղտնի բանակցութիւններ։
Խորհրդային գործակալները կա-
րող են այս պատճութիւնը տարա-
ծել Եւրոպայում, իսկ որպէս օբ-
իեկտ կարող է ծառայել Եւրաս-
լանտեան համերաշխութեան թու-
լացումը Պեռլինի իրավիճակի կոն-
տեքստում, եւ կարող է մըուս
արեւմտաեվրոպական երկրներին
դրդել Մոսկուայի հետ ուղիղ բա-
նակութիւններ մատել։»

Հետաքրքիր լւսամղ զալուլ։
Հետաքրքիր է ամերիկեան դի-
ւանագէտների կողմէից Միկոյեա-
նին տրուած գնահատականը, որը
կցուած է Նամակի կենսագրական
ընու թագուածի։

Լուսանկարը՝ ԱՄՆ ԿՐՎ արխիւ

1958 թուականի Դեկտեմբերի
18-ին Մոսկվայում ԱՄՆ դեսպա-
նատունը Պետղեպարտամենտին
«Միկոյանի այցը ԱՄՆ» վեր-
նագրուած հաղորդագրութիւն է
ուղարկում: Ներկայացնուու ենք որոշ
հատուածներ այդ փաստաթղթից:

«Երէկ Խորհրդային Միութիւնը վիզա է հայցել Ա.Ի. Միկոյեանի (Գերազոյն Խորհրդի անդամ եւ ԽՍՀՄ կառավարութեան ղեկավարի առաջին տեղակալ) համար։ Միկոյեանը ԱՄՆ կը ժամանի Ռւաշինկիթոնում ԽՍՀՄ գեսպան Մենչկովի «Հիւրի» կարգավիճակով։ Նախատեսում է ժամանել Յուն-

Արարատանունը է՝ Համապատ ջուլը-
ուարի սկզբին՝ երկու շաբաթիով։
Այս քայլը հանդիսանում է
ԱՄՆ-ի հետ բարձր մակարդակով
կապ հաստատելու Խորհրդացին

**Ա. Հաշուկի առնելով, որ այս
տարի աւելի վաղ գագաթաժամով**

Նազէտն է եւ, ամենայն հաւանակա-
նութեամբ, Հանդիսանում է Արեւ-
մուտքի դէմ խորհրդային տնտե-
սական յարձակման եւ խորհրդա-
յին Միութիւնում ժողովրդական
սպառման ապրանքների արտադ-
րանքի աւելացմանը միտուած ջան-
քերի «ուղեղը»:

իր հայրենի Հայաստանում հոգեւոր ճեմարանում սովորելու ժամանակ, Միկոյեանը 1915 թ. միացել է կուսակցութեանը եւ 1923 թ.-ին արդեն կենտկոմի անդամ էր: 1926 թ.-ից զբաղեցրել է մի շարք նախարարական պաշտօններ, այդ թւում՝ եղել է արտաքին եւ ներքին առեւտրի, ներկրումների եւ մննդային արդիւնաբերութեան պատասխանատուն: 1930-ական թթ. սննդամ թերքի արտադրութեան մեթոդներն ուսումնասիրելու նպատակով ացցել է ԱՄՆ: Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին, երբ Միկոյեանը հանդիսանում էր զինվորականների համար սննդամ թերքի եւ վառելիքի գնման պատասխանատուն, կարծիր բանակի սննդի մատակարարման համար սկսեց կիրառել զանգուածային պահածոյացման եւ փաթեթաւորման մեթոդները, որոնց ծանօթագել էր ԱՄՆ-ում:

Պատերազմից յետով Միկո-
յանը կարեւոր դեր է խաղացել
Գերմանիայում վաղ (1945-1946
թվ.) խորհրդացին ռազմատուգան-
քային ծրագրերի սահմանման գոր-
ծում: Այդ պահից սկսած նա դար-
ձավ առանցքացին անձնաւորու-
թիւն այն երկրների հետ բանակ-
ցութիւններում, որոնց հետ ԽՍՀՄ-
ը փորձում էր հաստատել լավ
առեւտրացին հարաբերութիւններ,
եւ, հաւանաբար, ներկայիս զեկավա-
րութեան ամենակտիւ գործիչը:

A caricature of Gennady Timchenko, a man with a prominent mustache and dark hair, wearing a suit and tie. He is set against a background of red stars and dynamic, swirling red and black lines. The word "TIME" is written in large, bold letters at the top, with "THE WEEKLY NEWSMAGAZINE" underneath. In the bottom right corner, the text "RUSSIA'S MIKOYAN" is printed.

Ամաստաս Միկոյեանը Time
ամսագրի շապիկին 1957
թուականին

կան գաղափարախօսութեամբ»:
Հետաքրքիր են նաեւ հենց
Անսատաս Միկոյանի լիշողութիւն-
ները, որոնք տպագրուած են նրա
«Այսպէս է Եղել» յուշերում: Դրան-
ցից ակնյայտ է դառնում, որ ԱՄՆ
կատարած իր այցի գլխաւոր նպա-
տակներից մէկը, ինչպէս ենթադ-
րում էին Մոսկուայում աշխատող
ամերիկացի դիւանագէտները, գեր-
մանական հիմնախնդիրն էր: Բացի
այդ, այն նախապատրաստական
միջոցառում էր Խրուչչովի Ամե-
րիկա կատարած առաջին (1959
թուականի սեպտեմբերին կայս-
նալիք) այցին ընդառաջ:

«Պեռլինի վերաբերեալ Խրուշ-
չովը նոյնպէս դրսեւորեց զարմա-
նալի թերըմբոնում, պատրաստ էր
հրաժարուել Պոտսդամեան համա-
ձայնագրերից եւ այդ ամէնի մասին

Միկոյանը, Խորչշովը, Բրեժնեվը խորհրդային տիեզերագնացների հետ

63 տարեկան հասակում **Միկոյանը** ակնառու է թէ՛ իր քաղաքական երկարակեցութեամբ եւ թէ տնտեսական խորաթափանցութեամբ:

Քաղաքացիական պատերազմից ի վեր տեղի ունեցած բոլոր խոշորագոյն քաղաքական ցնցումները նաև վերապրել էիր համար առանց որեւէ լուրջ հետեւանքների՝ յաղթող կողմին միանալու եւ պարագած խնդրում աչքի չընկնելու հմտութեան շնորհիւ: Բնատուր հմացքը եւ հումորի զգացումը Միկոյեանին դարձնում են առաւելընդունակ խորհրդացին բանակցող: Նա շփուող է եւ սիրալիր արտասահմանցիների հետ եւ, կարծես, աւելի հետաքրքրուած է խորհրդացին տնտեսական հզորութեան աւելացմանը. օրան կողմունիստա-

ԱՐԱ ՍԱՐՎԱՖԵԱՆ ԻՆՉ ՊԱՏԱՐԵՑՅԱՆ ԱՐԹԵՇԻ ՀԱՅԵՐՈՒՆ 1915-ԻՆ

Օսմանեան կայսրութեան 1915-ի դէպքերուն կիզակէտերէն մէկը վանի շրջանն էր, ուր հերոսամարտն ու ջարդերը տեղի ունեցան։ Վանի ապստամբութիւնը յաճախ շահագործուած է ժխտող պատմաբաններու կողմէ իբրև այդ շրջանի եւ այլուր գտնուող հայերու ընդհանուր տեղահանութեան պատրուակ։ Սակայն, Վանի նկատմածը օսմանեան պետութեան քաղաքականութեան եւ տեղոյն հայբնակչութեան աւելի ուշադիր հետագոտութիւնը տարբեր իրականութիւն մը կը ցոլացնէ։ Այս շրջանին մէջ արձանագրուած բրտութիւնը եւ զայն վերլուծելու ու նկարագրելու փորձերուն դժուարութիւնը բանավիճելու շատ նիւթէ կը հայթացիթէ պատմաբաններուն։

«Կոմիտաս» հիմնարկի տնօ-
րէն ու արխիւային պատմաբան
Արա Սարաֆեան, որ մասնագիտա-
ցած է ուշ օմանեան եւ արդի
հայոց պատմութեան մէջ, վերջերս
ներկայացուց իր հետազոտու-
թիւնները այս բնագաւառին մէջ:
Դասախոսութիւնը կազմակերպուած
էր տոքթ. Գրիգոր Մոսկովիեանի
կողմէ (Հայագիտական Ուսմանց
Ծրագիրի տնօրէն), UCL-ի (Uni-
versity of London) Հայկական
Ընկերակցութեան աջակցութեամբ
ու Ռաֆայէլ Կրէկորեանի ատենա-
վարութեամբ:

Արճէշ քաղաքի (Վանաց լիճի
հիւսիս-արեւելք) հայ բնակչութեան
հետ առնչուած դէպքերը անցարիր
են ժխտողական խօսովթին (dis-
course): Պրն. Սարաֆեան իր բա-
նախօսութիւնը կեղրոնացուցած էր
Արճէշի դէպքերուն պատմութեան
վրայ, զայն օգտագործելով Վանի
ապստամբութեան շրջածիրը գծելու
համար: Վանի շրջանը, որ աւելի
քան յիսուն հայկական գիւղեր
ունէր՝ 10,000-է աւելի բնակ-
չութեամբ, թուրք-ռուսական հա-
կամարտութեան թատերաբեմ պի-
տի դառնար 1914-ին: Սարաֆեանի
հետագա թիւնները մաս կը
կազմէն ի. դարու սկզբնաւորութեան
Վանի շրջանի իրադարձութիւնները
ուսումնասիրող աւելի լայն աշխա-
տանքի մը:

Սարաֆեան մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ արեւելեան թուրքիոյ ժողովրդագրութեան՝ ուշ օսմանեան պատմութիւնն ու արդի Հայաստանի առաջին շրջանը հասկնալու համար։ Ասիկա բռուն վիճաբանութեան ոլորտ մընէ, տրուած ըլլալով արխիւներու սահմանափակ մատչելիութիւնը, իսկ Օսմանեան կայսրութեան արեւելեան նահանգներուն ժողովրդագրութեան ու աշխարհագրութեան հազուագիւտ ուսումնասիրութիւնները բազմաթիւ անձշութիւններ կը

պարունակեն: Արձէշի պարագա-
յին, Սարաֆեան հիմնուած է ուռա-
զինուորական հետախուզութեան
սպաց Մայելսկիի ուսումնասի-
րութեան վրայ: Ան զինուորական
նպատակներով Վանի եւ Պիթլիսի
բնակչութեան ու քաղաքական աշ-
խարհագրութեան համակարգուած
ուսումնասիրութիւն մը կատարած
է: Անոր մանրակրկիտ ուսումնա-
սիրութիւնները կը լիշեն ացելած
գիւղերուն, ինչպէս եւ այլ քար-
տէսներու մէջ գտածներուն
անունները, եւ բնակչութիւնը բաժ-
նած են ըստ ազգային պատ-
կաննելիութեան եւ նոյնիսկ ցեղախմ-
բային կապերու: Ասիկա կարեւոր
է, որովհետեւ համանման օսմանեան
ժողովրդագրական քարտէսները չեն
զանազաններ մուսուլմանական հա-
մայնքներու էթնիկ բաղադրու-
թիւնը, որոնք ենթագրաբար մի-
անական իսլամական համայնք մը
(Ummet) կը կազմէին: Ըստ
Մայելսկիի հարցախոյզին, Արձէշի
հայերը, որոնք բնակչութեան շուրջ
17 առ հարիւրը կը կազմէին,
փոքրածանութիւն էին մահմետա-
կան բնակչութեան մէջ (քիւրտեր՝
61 առ հարիւր, թուրքեր՝ 22 առ
հարիւր): Ըստ Սարաֆեանի, նման
ժողովրդագրական հարցախոյզ-
ներու քննութիւնը թոյլ կու տայ-
տարբեր ընկերացին խումբերու
դիրքորոշումը ճշգել՝ պետութեան
եւ իրարու հանդէպ:

Վանի շրջանի նկարագրութիւնները քիւրտերը կը բնորոշեն իբրեւ հովիւներ, իսկ հայերու մեծամասնութիւնը՝ իբրեւ զիւղացիներ. շրջանի քիւրտերը մինչեւ այսօր արաբերէն ֆելլահ (եգիւղացի)» բառը կը գործածեն հայերը բնորոշելու համար: Առեւտրական դասնալ հայերէ բաղկացած էր, մինչդեռ վարչական դասը թուրքեր էին: Քիւրտերը ցեղախմբային բաղկացութիւն մը ունէին, ուր իւրաքանչիւր ցեղախումբ պետութեան եւ այլ ցեղախումբերու հետ տարբեր յարաբերութիւններ կը վարէր: Վաչկատուն խումբերու (ընդհանրապէս՝ քիւրտ) եւ նստակեաց բնակչութեան միջեւ լարուածութիւն կար: Եթէ դիտուի մարքսեան դիտանկիւնէ մը, այս լարուածութիւնը կրնայ վերագրուիլ բնապահան պահանական - տնտեսական վէճերու, աւելի քան էթնիկ կամ կրօնական: Օրինակ՝ երաշտի եւ սովի շրջաններուն, վաշկատուն քիւրտերը իրենց հօսերուն մէկ կարեւոր մասը կը կորսնցնէին, իսկ նստակեաց հայերը՝ իրենց հունաքը: Սակայն, հայերը կրնային շատ աւելի արագ վերականգնել իրենց կորուստները, քան քիւրտերը, որոնք աւելի հակամձէտ էին մնայուն վնասներ կրելու, ինչ որ

Հայերու հետ հակամարտութեան
սերմերը ցանելու դուռ կը բանար:
Այդուհանդերձ, փոխյարաբերու-
թիւնները այդքան լարուած չէին,
դրական գոյակցութեան ու
առեւտուրի ժամանակաշրջաններ
եղած են երկու խմբաւորումներուն
միջեւ:

Ա-Դօ (Յովհաննէս Մարտիրոսեան) Վան ուղարկուած էր 1914-1916-ի իրադարձութիւններուն մասին տեղեկագիր Ցը կազմելու նպատակով։ Անոր գործը աղբիւրագիտական եզակի արժէք ունի՝ այս շրջանի բրատութեան հետազոտութեան համար, քանի որ Ա-Դօ բազմաթիւ աղբիւրներ օգտագործած է, ներառեալ? ականատեսիվ կայութիւններ, վանի ապստամբութեան նախադրեալներուն համապարփակ ուսումնասիրութեան համար։

Սարաֆեան բացատրեց, որ
վերջերս յուշագրութիւններու նոր
շարք մը հրատարակուած է Հայաս-
տանի մէջ՝ Հայոց Յեղասպա-
նութեան մասին։ Այս ականատեսի
վկայութիւնները կովկասի տարբեր
կողմէր սփոռուած վերապրոդ-գաղ-
թականներէ հաւաքուած էին 1916-
ին։ Առաջին հատորը ամբող-

բնոյթը, որ կը հակադրուի մարդասպաններու աննպատակ հորդացի մը գործին: Կիներն ու մանուկները ընդհանրապէս չսպաննուեցան, այլ անոնց ապահովութիւնը եւ ուտելիքը նոյնիսկ երաշխաւորուեցաւ, ինչ որ վերադաս մարմիններու թելադրանքը կը մատնէ: Երկրորդ՝ գիշաւոր ապանողները թալանողները չէին. աւելի ուշ, պետութիւնը քիւրտ տարրեր բերած էր, գիւղեր կողոպտելու եւ այրելու համար: Թէեւ հայեր փրկող տեղացի քիւրտերու դէպքեր եղած են, սովորական պատումը կը նկարագրէ հայկական գիւղերու քանդումը ամբոխի մը կողմէ: Ուրիշ պատումներ կը նկարագրեն թէ ինչպէս երիտասարդներու հրահանգ տրուածէ հաւաքուիլ ու յանձնել իրենց զէնքերը վանի նահանգի այլ վայրերու մէջ, ուրեմն՝ Արձէշի սպանութիւնները ամենայն հաւանականութեամբ հայերը ջարդեկու լայն ծրագրի մը մաս կը կազմէին: Վանի քաղաքը ինքնապաշտպանութիւնները ամենայն հաւանականութեամբ հայերը ըստ կազմակերպեց, բայց Արձէշի հայերը նման ծրագիրներ չունէին, այլ աւելի հակած էին կովկաս փախչելու ըստ կարելոց:

Արժեցի Վանքը

ջութեամբ Վանի նահանգի մասին
է, ներառեալ՝ Արձէշ: Ան նշեց, որ
սկզբնապէս Արձէշի հետագո-
տութեան ձեռնարկած էր՝ Ա-Դոյիի
գործին անկախ գնահատումի մը
համար: Այս գործը, աւելցուց,
հիմնովին դիմագրաւած էր նման
խստապահանջ քննութիւնն մո:

Սարաֆենս յայտնեց, թէ տրամադրեալ պատում մը ըներկայացնել Արձէշի մէջ պատահածին մասին։ Զարդերը սկսած էին 19 Ապրիլ 1915-ին։ Ըստ վկայութիւններուն, այդ թուականէն առաջ հայկական զինեալ գործունէութեան փաստ չկայ. Արձէշի հայերը հնազանդած էին, վատահելով քայմաքամ ՌիփաՊէյին, եւ վերահաս ջարդ մը չէին ակնկալեր։ Սակայն, անոնք մէթուական ձեւով առանձնացուեցան, օղակի մէջ առնուեցան ու սպաննուեցան երկու օրուան ընթացքին։ 19 Ապրիլին, Ռիփա պէյ հայ տղամարդիկը կանջած էր իր գրասենեակը, ենթադրաբար զինուորագրութեան համար։ Անոնք հոն ձերբակալուած, կապուած ու սպաննուած էին։ Ոստիկանները գործադրած էին համակարգուած սպանութիւններ՝ յայտնապէյս կեղրոնական հեղինակութեան մը թելադրանքով։ Արձէշ սպաննուածներուն թիւը մօտաւորապէյս 2,500-ի կը հասնի։

Այս ջարդերուն կարգ մը
յատկանիշերը կրկին կը մատ-
նանշեն ոճիրին կազմակերպուած

Բացայաց կը դառնայ, որ օս-
մանեան պետութիւնը Վանի շրջա-
նի հայկական համայնքները կոր-
ծանելու նպատակը կը հետապն-
դէր:

Սարաֆեան տեղադրեց Արձէ-շի իր ուսումնասիրութիւնը հայագիտութեան ընդհանուր ծիրին մէջ։ Դասախոսութեան ընթացքին, անկալուածը բնորոշեց իբրեւ «կարկտան», դիտել տալով, որ հակառակ առատ ակզենալը իւրներու գոյութեան, անոնց քննութիւնը կը պակսի, եւ յայտնեց, թէ Հայոց թեղասպանութեան եւ ուշ օսմաննեան պատմութեան յատուկ դրուագներու նման մանրամասն վերլուծումներ թոյլ կու տան, որ արդի հայոց պատմութեան աւելի կատարեալ պատկեր մը երեւան գայ։ Սարաֆեան քննադատեց չափազանցուած «ենթաղրութիւններ»ու առկայութիւնը այս կալուածին մէջ, որոնք կը փոխարիինեն հետազօտութեածք եւ փաստական նիւթերով պատախաններ գտնելու պատմագրական ճիշդ աւանդութիւնը։ Անպնդեց, թէ տակաւին արդի հայոց պատմութեան շատ երեւոյթներու մասին գրուած չէ, որովհետեւ էսթապլիշմենթի պատմաբաններէ աւելին չակնկալուիր։ Սարաֆեանի աշքին, յատուկ պարագաներու մանրամասն հետազօտութիւնները վստահելի պատմագրութեան հիմ-

卷二-18

ԳԻՒՄՐԻՈՒՄ ՀԱՅ ԵՒ ԹՈՒՐՔ ԵՐԱԺԻՇՏԵՐՆ ԵԼՈՅԹ ՈՒՆԵՑԱՆ ՀԱՄԱՍԵԴ ԾՐԱԳՐՈՎ

Գիւմրու ազգային գեղագի-
տական կեդրոնում Մայիսի 10-ին
համատեղ համերգային ծրագրով
ելոյթ ունեցան հայ եւ թուրք
երաժիշտները։ Նիդա Աթեշը եւ
Սուրբէն Ասատրեանը միասին նախ
հնչեցրին «Դէ Եածանը», ապա
նաեւ անատոլիական, էրզրումի
թուրքական եւ հայկական մեղեղի-
ներ։ Համերգին նրանց միացել էին
Էմրե Ալը (Թուրքիա) եւ Գէորգ
Խաչատրեանը (Հայաստան)։

Ստամբուլում ծնուած եւ մեծացած Նիդա Աթեշը սովորել է իզմիրում: Այժմ բնակուում է Բուրսայում: «Արմենապես»-ի հետ զրոյցի ժամանակ թուրք երաժիշտն անկեղծանում է՝ հօր չնորհիւ մանկուց երաժտութեան մէջ է եղելու արդէն 25 տարի է պրոֆեսիոնալ երաժշտութեամբ է զբաղեցում: Երաժշտութեան հիմնական ուղղութիւնը Անատոլիայի ազգային մեղեղիներն են, երաժտական հիմնական գործիքը Թուրքիայում յայտնի բաղլաման է՝ հայկական սազր, որն իր ակորդային համակարգով անատոլիական երաժտութեան հիմնական գործիքն է: «Լեզուական դժուարութիւն չունենք: Նախ՝ Սուրէն Ասատրեանը աւելի քան 20 տարի պարբերաբար թուրքիա գալիս է եւ լաւ տիրապետում է

թուրքերէնին, բայց, նոյնիսկ եթէ չտիրապետէր, մենք միմիանց շատ լաւ կը հասկանացինք՝ երաժշտութեան լեզուով ենք խօսում: Երբ նստում ենք միմիանց հետ, առանց մի բառ իսկ ասելու մենք նուագում ենք միասին, քանի որ երաժշտութեան նոյն աղբիւրից ենք մնում, եւ սա լաւ շփման լեզու է մեզ համար: Երաժշտութիւնը ազատութիւն է, որը բոլորը հասկանում են», - նշեց Նիդա Աթեշը: Նիդա Աթեշի եւ Սուրէն Ասատրեանի համագործակցութիւնը նոր չէ, նրանք արդէն 5 համատեղ համերգ են ունեցել Ստամբուլում: «Դուդուկի եւ սազի համանուագով շատ գեղեցիկ ժողովրդական մեղեղիներ են ստացւում, որոնք ժողովրդը սիրում է: Երաժշտութեանը լեզուն հասկանալի է բոլորին», - «Արմենաց-րես»-ին ասաց Սուրէն Ասատրեանը:

Համերգը եւրամիութեան «Աջակցութիւն Հայաստան-Թուրքիա կարգաւորման գործընթացին» ծրագրի շրջանակում կազմակերպել էին Անադուլու Քիւլթուրը /Anadolu Kultur/ եւ Նիլուֆերի քաղաքապետարանը: Մայիսի 11-ին երաժիշտները ելույթ կ'ունենան նաեւ Երեւանի «Նորարար փորձառական արուեստի կեղրոն»-ում (ՆՓԱԿ):

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՇԱԲԱԹ» ԹՈԿԻՈՅՈՒՄ

Մայիսի 9-ից 14-ը ձապոնիա-
լի մայրաքաղաք Թուկիուում կայա-
ցաւ արդէն աւանդական դարձած
ամենամեայ «Հայկական մշակոյ-
թի շաբաթ» միջոցառումը, որն
այս տարի նուիրուած էր Հայաս-
տանի Հանրապետութեան եւ ձա-
պոնիայի միջեւ դիւանագիտական
յարաբերութիւնների հաստատման
25-ամեակին: Մշակութային շա-
բաթը կազմակերպուել էր ձափոն-
իայում ՀՀ դեսպանութեան կող-
մից՝ ՀՀ մշակոյթի նախարարու-
թեան աջակցութեամբ:

թսաս աշակցութսասիք։
Սշակութային շաբաթուայ ըն-
թացքում տեղի ունեցան հայ եւ
ճափոնացի անուանի նկարիչների
ցուցահանդէմներ, հայկական
երաժշտութեան երեկոյ, հայկական
ու ճափոնական աւանդական երաժշ-
տական գործիքների կատարումնե-
րով համեմուած համերգներ, դա-
սախոսութիւններ, մշակութային
առաջնապատճեններ։

այլ սրչոցառութենք։
Ներկայացվեց «Թեքեյան
կենտրոն» հիմնադրամի «Արարա-
տը հայի աչքերով» խորագրով

ՎԱՐԴԱԱՈՒԱՅՈՒՄ ՏԵՂԻ Է ՈՒՆԵՑԵԼ ԼԵՐԱԱՍԱՆԻ ՀԱՅԵՐԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՍՎՃՈՂՈՎԸ

Մայիսի 8-ին Վարչաւայի Գիւղատանտեսութեան ազգային գրադարանի մեջ դահլիճում տեղի է ունեցել Լեհաստանի հայերի երկրորդ համաժողովը։ Համաժողովի կազմակերպիչներն են ՀՀ սփյուռքի նախարարութիւնը եւ Լեհաստանում ՀՀ դեսպանութիւնը։

Համապատակ գործընկերներ
են Լեհակացոց մշակութային ժա-
ռանգութեան հիմնադրամը, Կրա-
կովի հայկական մշակութային ըն-
կերակցութիւնը, Լեհ-հայկական
հիմնադրամը, Լեհաստանի Հայկա-
կան հիմնադրամը, Վրոցլավի Լե-
հաստանի հայերի միութիւնը, Հայ
լեհական կապերի զարգացման
կեղրոնք, Հայ Դատի Լեհաստանի
գրասենեակը, Հայ-լեհական հասա-
րակական կոմիտէն, Գլխիցէի Յու-
ղեթ Թեոդորովիչի անուան հայկա-
կան համայնքը, Լեհ-հայկական
առեւտրարդինաբերական պա-
լատը, Հայ-լեհական համագործակ-
ցութեան կազմակերպութիւնը,
«Զուլիայի Սկիւռիկներ» բարե-
գործական հիմնադրամը, Լեհաս-
տանի մի շարք քաղաքների հա-
մայնքային կազմակերպութիւններ:

Հեղաստանի հայերի առաջին
համաժողովը տեղի է ունեցել 2016
թուականի Մայիսի 8ին:

Համաժողովը մեկնարկել է Լեհաստանի Հանրապետութեան եւ Հայաստանի Հանրապետութեան պետական օրհներգերով։ Համաժողովը վիճ իր ուղերձն էր ցել Լեհաստանի Սեյմի նախագահ՝ մարշալեկ Մարեկ Կուչչինսկին։ Համաժողովին ներկայ էր ԼՀ Սենատի անդամ Յան Մարիա Յակովսկին, նա համաժողովի մասնակիցներին է փոխանցել ԼՀ Սենատի նախագահ Մարշալեկ Մտանիսյաւ Կարչեւսկու ողջունր։

Համաժողովի բացման պաշտօնական արարողութեան ժամանակ ելոցիներով հանդէս են եկել ՀՀ սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեանը, Լեհաստանում ՀՀ դեպան էլեգար Ղազարեանը եւ ԼՀ կառավարութեան Ազգային ու էլենիկ փոքրամասնութիւնների համատեղ յանձնաժողովում հայ փոքրամասնութեան ներկայացուցիչ էլեւառո Միեռ-ինդէնքելու կողմէու առաջարկութիւնը:

Համաժողովի ընթացքում տեղի են ունեցել թեմատիկ քննարկ կումբներ: Լեհաստանի հայ համայնքի կազմակերպմանը եւ համայնքային կեանքին վերաբերող թեմատիկ քննարկումը վարել է էդուարդ Միեր-Ենդիքինը, բանախօսներն են եղել Լեհահայոց մշակութային ժառանգութեան հիմնադրամի նախագահ Յան Աբգարովիչը, Հայ կաթողիկէ Եկեղեցու վարչապետայի եւ կեղրոնական Լեհաստանի հոգեւոր հովիտ Յովակեֆ

Նառամովկիչը, Գլիվիցեի Յուզեֆ
Թեոդորովիչի անուան հայ հա-
մայնքի ներկայացուցիչ Բողդան
Կասպրովիչը եւ Լեհ-հայկական հիմ-
նադրամի նախագահ Արսէն Յով-
սէփեանը:

Համաժողովի ամփոփիչ
քննարկման թեման վերաբերել է
հայապահպանութեան խնդիրներին:
Նիստը վարել է Լեհաստանում ՀՀ
դեսպան Էղգար Ղազարեանը, հիմ-
նական գեկուցողներն են եղել ՀՀ
սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յա-
կոբեանը, Հայ Առաքելական Եկե-
ղեցու Լեհահայոց հոգեւոր Հովիտ
Տաճան Վարդապետ Մատուրեանը
և Կրակովի հայկական դպրոցի
տնօրեն Գոհար Խաչատրեանը:

իր ելոյթում նախարար Հրա-
նուշ Յակոբեանը մանրամասն ներ-
կայացրել է Սփիւռքի հետ տարուող
աշխատանքներում Հայաստանի որ-
դեգրած քաղաքականութիւնը, ներ-
կայացրել է հայկական սփիւռքի
կառուցուածքը, անդրադարձ կա-
տարել Լեհաստանի հայ համայնքին։
Նախարարը ներկայացրել է համա-
հայկական նշանակութիւն ունեցող
խնդիրները, ՀՀ սփիւռքի նախարա-
րութեան կողմից իրականացուող
ծրագրերը, նոր նախաձեռնութիւն-
ները՝ կարեւորելով Լեհաստանի հայ-
կական կազմակերպութիւնների եւ
հայ համայնքի ակտիւ մասնակ-
ութիւնու։

Համաժողովի ընթացքում
Սփիլուքի նախարարը անհատական
հանդիպումներ է ունեցել Լեհաս-
տանի հայ համայնքի ակտիւ գոր-
ծիչների, հայկական կազմակեր-
պութիւնների ներկայացուցիչների
հետ՝ ծանօթանալով նրանց գոր-
ծունէութեանը պատասխանելով
նրանց ուղղող հարգերին:

Համաժողովի շրջանակներում
Վարչաւայի Գիւղատնտեսութեան
Ազգային գրադարանի ճեմարա-
հում կազմակերպուել է Լեհաստա-
նում բնակուող հայազգի գեղանկա-
րիչ Գրիգոր Ասլանեանի նկարների
ցուցահանդէսը եւ Սպանիայում
բնակուող հայազգի գործիչ Արա-
րատ Ղուկասեանի «Փնտուտունքերի
ճանապարհին» բանաստեղծութիւն-
ների ժողովածուի, նոռհամնէսո:

2017 թուականի Մայիսի 9-ին ՀՀ սփիտոքի նախարար Հրանուշ Յակոբեանը ծաղիկներ է դրել Վարչական գտնուող Հայրենական Մեծ պատերազմում զոհուածների յուշահամալիրում։ Նախարարը աշխատանքային հանդիպումներ է ունեցել Լեհահայոց մշակութային ժառանգութեան հիմնադրամում, Լեհ-հայկական հիմնադրամում եւ «Զուլիայի սկիւռուկներ» բարեգործական կազմակերպութեան գրասենեակում։

Ի՞ՆՉ ՊԱՏԱՐԵՑՄԱՆ ԱՐԳԵՇԻ ՀԱՅԵՐՈՒՆ 1915-ԻՆ

Ծարունակուած էջ 8-էն

Դասախոսութեան յաջորդած
հարց ու պատասխանի բաժնին
ընթացքին, Սարաֆեան ափսոսաց,
որ արխիւները հաւասարապէս բաց
չեն բոլոր գիտնականներուն առջեւ։
Քաղաքական շահեր հետապնդող
հաստատութիւններու արխիւները
կամ գաղտնի կը պահեն նիւթերու
կարեւոր բաժին մը եւ կամ միայն
մուտքը կ'արտօնեն այն գիտնա-
կաններուն, որոնք իրենց հաւաքած
նիւթերը անոնց ի նպաստ պիտի
գործածեն։ Ասիկա կը հաստատէ
մատչէլիութեան նույիրապետութիւն
մը, որով կարգ մը գիտնականներ
տարբեր տեսակէտներ ունեցող գիտ-
նականներու պնդումներն ու գործը
ստուգելու եւ քննադատելու ան-
կարելիութեան առջեւ կը գտնուին։
Այսպէսով, դրական մտածո-
ղութեանը պատմաբաններու առջեւ
պատնէշ մը կը ստեղծուի, որպէսզի
պատմութեան արդար վերլուծու-
մի ու նկարագրութեան իրենց
նպատակը կարենան իրագործել՝ ի
տարբերութիւն քաղաքական նպա-
տակներով պատմութեան օգտա-
գործումին, որ նկատելի է թէ՛
հայկական ժողովրդապաշտ հրա-
տարակութիւններու եւ թէ՛ ժխտո-
ղական ճամբարին մէջ։

Պրն. Սարաֆեան աւելի խորացաւ թրքական ժխտողական պատմագրութեան եւ 1915-ին հայերը իբրեւ ապստամբ ներկայացնելու անոր հետեւողական միտումին մէջ: Այս բնորոշումը յաճախ կը գործածուի հայոց զանգուածային սպանութիւնն ու տեղահանութիւնը արդարացնելու համար իբրեւ անկայունութիւնը չփոքացնելու եւ ռուսական շրջափակումի սպառնալիքին հակադարձելու միջոց: Սակայն, այս փաստարկը անսրամաբանական է եւ շօշափելի պատմական ապացոյց է զուրկ: Թուրք ազգայնական պատմաբանները՝ Հայոց Յեղասպանութիւնը ժխտողներ, կը խուսափին քննելի հայերը ինքնապաշտպանութեան մղող համագիրը (context), ինչպէս եւ վանի բուն կոռուի խորապէս ինքնապաշտպանական բնոյթը, ուր հայերը փակուած են քաղաքի թաղամասերու մէջ: Սարաֆեան անդրադարձաւ ձասթին Մաքֆարթիի եւ երեք թուրք ժխտող պատմաբաններու համագեղինակած «Վանի հայկական ապստամբութիւնը» անգլերէն գիրքին, ուր հայերը կը ներկայացուին որպէս թէ Վանի շրջանի խոռվարաններ 1912-էն ի վեր: Այս գիրքը, սակայն, 1915-ի իրադար-

Ճռ ութիւններուն, գիւղերու ջարդերուն եւ անոնց նախատուեալներուն չ'անդրադառնար: Ժխտողականներու գործը բանալի տեղեկութիւններ անտեսել է եւ ո՛չ թէ պատմագրութեան հետ հաշուի նստիլ: Էտուըրտ էրիքսըն կը լիշտուի իբրեւ ժխտողական խաղին նորեկ մը, որ հայկական խնդիրը կը դիտէ թրքական գինուորականութեան ակնօցով: Մինչ էրիքսըն Անգարայի օամանեան զինուորական արխիւններէն կը մէջբերէ, Սարաֆեանի պէս պատմաբան մը իրաւունք չունի այդ արխիւնները մտնելու՝ էրիքսընի գործը քննելու համար: Միեւնոյն ձեւով, 1990-ականներուն, երբ կը քննէր ձասթին Սաքֆարթիի գործը, Սարաֆեանին մէրժուած էր Պոլսոյ վարչապետարանի արխիւններու մուտքը, ուր Սաքֆարթիի աղբիւնները կը գտնուին: Միւս կողմէ, պըն. Սարաֆեանը կը նշէ, թէ հակառակ անոր, որ Հ. Յ. Դաշնակցութեան Պատոնի արխիւններուն մէկ մասը տեսած է, չի մէջբերէր զանոնք իր գործին մէջ, որովհետեւ անոնց մուտքն ալ սահմանափակ կը մնայ: Ան ըսաւ, թէ կը հաւատաց, որ բոլոր գիտնականները պէտք է հաւասար մուտք ունենան բոլոր վաւերաթուղթերուն, նոյնիսկ՝ ցեղասպանութիւնը ժխտող թուրք պայտօնական մտաւորականներ:

Պրն. Սարաֆեան Ժիտողական պատմագրութեան ուրիշ օրինակ մը կը նկատէ Եռևանութ Սարընայի գործը։ Ապրիլ 24ի դէպքերուն նույիրուած գործի մը մէջ, Սարընայ պնդած է, որ Պոլիս ճերբարկալուած մտաւորականները պետական հակողութեան տակ պահուած էին մինչեւ ազատ արձակումը՝ կեղրոնանալով Այսաշ ղրկուած քաղաքական բանտարկեալներուն վրաց։ Սարընայի աշխատութիւնը ամբողջութեամբ հիմնուած էր օսմաննեան աղբիւրներու վրաց։ Սակայն, Սարգեան հետազօտած էր Սարընայի պնդումները ու եզրակացուցած, որ շինծու են։ Այնուհետեւ, ան Սարընային ուղղուած պատասխան մը հրատարակած էր «Ակօս» շաբաթթերթին մէջ, բայց թուրք պատմաբանը նախընտրած էր չպատասխանել։ Ժիտողական պատմագրութեան ուրիշ օրինակ մը հիմնուած փաստարկներով, ուստի, կանխատեսելի էր, որ Սարընայ լուր մնար։

Ներկաներէն մէկը հարցուց,
թէ Արձէշի նման պարագայ մը
ուսումնասիրելու նպատակով ոչ-
հայկական աղբէւրներ գոյութիւն
ունի՞ն։ Պրն. Սարաֆեանը ն,եզ, թէ

ամերիկացի միսիոնարները գրած են վանի շրջանի դէպքերուն մասին, եւ աւելցուց, թէ կը կարծէ, որ նման բնոյթի ռուսական պատումներ կրնան պահպանուած ըլլալ զինուորական արխիւներու մէջ ու կրնան օգտագործուիլ վանի շրջանի իրավիճակը լուսաբանելու համար։ Սարաֆեան իր հիմաժափութիւնը յայտնեց նիւթին մասին օսմաննեան պիտանի աղբեւլներու բացակայութեան հանդէպ։ Տրամադրելի միակ աղբեւրը՝ ըստ իր գիտութեան, զինուորական արխիւններէն մատչելի պատում մըն է թուրք-քրտական գիւղի մը ջարդին մասին։ Ան օրինակը տուաւ Տիարաքիթիր մօտ կարծեցեալ ջարդի մը՝ 1915-ին։ Խնդրոյ առարկայ գիւղը երթալով, տեղւոյն բնակչիները կտրուկ կերպով յայտարարած էին, թէ հոն իսլամներ ջարդուած էին 1915-ին, այլ միայն հայեր։ Արձէշլի պարագային, ռուսական բանակի ժամանուածէն ետք, վկայութիւններ կան, թէ ոռուսեր ու քողակներ (բայց ո՛չ հայեր) իսլամներու խանութներ կողոպտած

Են: Թրքական ազգայնական խօսությունը պատճենաբանութիւնը չ'ընէքր: Ուուսական գրաւումի շրջանին դէպքերը արեւելեան թուրքիոյ մէջ տակաւին յատակ չեն եւ յաւելեալ հետազոտութեան կը կարօտին:

Պրն. Սարաֆեանի իր դասախոս-
սութիւնը աւարտեց, նշելով, թէ
ուշ օսմանեան շրջանի ակադեմա-
կան հետազօտութեան լաւագոյն
նմուշներէն ոմանք Թուրքիոյ գիտ-
նականներէ կը բխին: Ան միշեց
քրտական ծագումով Եքթան
Թիւրքելմազը, որ նաեւ հայերէն
գիտէ եւ առանձին չէ. Ումիթ
Քուրթ եւ Ուկուր Ունկոր՝ այլոց
շարքին, հիմնաւոր գործեր կ'ար-
տադրեն այս նիւթին շուրջ: Շրջա-
նի բոլոր ազգութիւններուն կիսած
անցեալի փորձառութիւնը եւ էթ-
նիկ սահմանները զանցող համա-
գործակցական ջանքերը պէտք է
քաջալերուին՝ աւելի առարկայա-
կան պատմութիւն ծը գրելու հա-
մար:

Նիւթի աղբիւր՝ Հայագիտական Ուսմանց Ծրագիր Միացեալ Թագաւորութիւն

ԳԱԴՏՆԱԶԵՐԾՈՒՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ

Ծարունակուած էջ 14-էջ

խօսեցի համաձայնազրերի կարեւորութեան մասին, թուարկեցի մեր համար հնարաւոր բացասական հետեւանքները դրանցից հրաժարուելու դէպքում, պնդեցի, որ նման շտապողական որոշումներ կայացնելն անընդունելի է: Ի վերջոյ, առաջարկեցի մէկ շաբաթով յետաձգել քննարկումը՝ պարտաւորեցնելով ԱԳՆ-ին ներկայացնել նկատառումները գրաւոր տեսքով: Խրուչչովը ստիպուած ընդունեց դա: Միւսները պարզապէս լուեցին: Սակայն, երբ դուրս էինք գալիս, Բուլգանինը ինձ շշնջաց. «Դու արդեն յաղթել ես»:

արդիւնքում ի յայտ եկած առճա-
կասումը: Ես կտրականապէս առար-
կեցի. «Սկսել ես՝ ինքո էլ գնա:
իմիջիայլոց, ինձ ոչ ոք չի հրաւի-
րել այնտեղ»: «Ոչ, ես չեմ կարող:
ես երկրի առաջին դէմքն եմ:
Մեկնի՛ր որպէս դեսպան Մենչիկո-
վի անձնական հիւր: Զէ՞՞ որ բոլորը
գիտեն, որ նա երկար ժամանակ
եղել է քո տեղակալը արտաքին
առեւտրի նախարարութիւնում:
Վերցրու հետդ կրտսեր որդուդ,
որպէսզի ընդգծես այցի անձնական
բնոյթը: Իսկ նա կ'աշխատի որպէս
քո անձնական քարտուղար»: Մի
խօսքով, ստիպուած էի մեկնել նոր
1959 թուականի առաջին իսկ օրե-
րին»:

Նախագծի գործընկերն է
«Հայաստանի էլեկտրական
ցանցեր» ընկերութիւնը՝

SPECIAL BULLETIN

MISSING JUVENILE

ANDRESSIAN, ARAMAZD JR
Male, 5 years old, 55 lbs

Actual Ve

ANDRESSIAN, ARAMAZD
SR.
Male, 34 years old
5'3", 152 lbs, brown hair
and blue eyes
Father of missing juvenile

Detectives from the Los Angeles County Sheriff's Department are seeking assistance in locating the above missing persons.

The missing juvenile, Aramazd Andressian Jr., was last seen on the evening of Thursday, April 20, 2017, when he was in the custody of his father, Aramazd Andressian Sr. The father was driving a 2004 Gray BMW 4 door CA/5FIL646 (pictured above). The father was initially detained and has been released from police custody. The Juvenile is described as follows:

Any information on the whereabouts of the missing juvenile, please contact Sheriff's Homicide
Division at 813-250-2500.

Any questions or information contact LASD Homicide Bureau
ATTN: Det. L. Aguilera or Det. M. Boisvert (323) 890-5500
LASD Homicide Bureau 1 Cupania Circle, Monterey Park 91755

Sheriff's File # 017-00040-3199-402
CRIME STOPPERS
On Line: <http://lacrimestoppers.org> - phone: 800-222-TIPS (8477) - or smartphone: Download "P3 Tips" mobile app for free on the App Store or Google Play. ©2012 Macmillan & Company, Inc. All rights reserved.

**Լոնտոնի Չելսին» Դոչակուեց Անգլիայի Ախոյեան
«Տոտենհեմը» Դարձաւ Փոխ-Ախոյեան**

Հոնտոնի «Չելսին» իտալացի Անտոնիո Կոնտեի գլխաւորութեամբ հոչակուեց Անգլիայի ախոյեան:

Պրեմիեր լիգայի առաջնութեան 37-րդ տուրի խաղում առաջատարը հիւրընկալուեց «Վեստ Բրունվիչին» եւ յաղթեց նուազագոյն հաշուով։ Վերջին բուեներին կոլի հեղինակ դարձաւ բելգիացի յարձակուող Միշի Բատշուային։

«Չելսին» վաստակել է 87 միաւոր եւ 10 միաւորի առաւելութիւն ունի երկրորդ տեղում ընթացող Լոնտոնի «Տոտենհեմի» նկատմամբ։ Երկու թիմերին էլ ընթացիկ առաջնութիւնում մնացել է անցկացնել երեք հանդիպում։ «Չելսին» 6-րդ անգամ նուածեց տիտղոսը։

Առաջնութեան 37-րդ տուրում «Մանչեսթեր եռունայթելը» Լոնտոնում 1:2 հաշուով պարտուեց «Տոտենհեմին»՝ կրելով երկրորդ անընդմէջ պարտութիւնը։

Լոնտոնեան ակումբը հաշիւը բացեց խաղի մեկնարկում, իսկ երկրորդ խաղակիսի սկզբնամասում նաեւ կրկնապատկեց այն։ 61-րդ րոպէին «Մանչեսթեր եռունայթելի» կազմում փոխարինման դուրս եկաւ Հաւաքանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիի Միշիթարենը, իսկ 10 րոպէ անց հիւրերը կրճատեցին հաշիւը, սակայն աւելին անել չյաջորդուեց։

Այս յաղթանակից յետոյ «Տոտենհեմը» վաստակեց 80 միաւոր եւ ապահովեց երկրորդ տեղը, իսկ մանչեսթերցիները 65 միաւորով մնացին 6-րդ տեղում։ Այս տուրում Անգլիայի ախոյեանի տիտղոսն ապահովել էր 87 միաւոր վաստակած «Չելսին»։

«Տոտենհեմն» Անգլիայի փոխչեմպիոն դարձել է նաեւ 1921/22, 1951/52, 1956/57, 1962/63 մրցաշրջաններում։ 1950/51 եւ 1960/61 մրցաշրջաններում լոնտոնեան ակումբը նուածել է Անգլիայի ախոյեանի տիտղոսը։

Սա «Տոտենհեմի» վերջին հանդիպումն էր «Ուայթ Հարթ Լեյն» ստադիոնում։ Յաջորդ մրցաշրջանում թիմը տնային խաղերը կ'անցկացնի «Ուեմբլում», իսկ 2018-ին կը տեղափոխուի նոր ստադիոն։

**«Ֆեյենորդ» 18 Տարուայ Դադարից Յետոյ
Դարձաւ Հոլանտիայի Ախոյեան**

Դուտերդամի «Ֆեյենորդը» պատմութեան մէջ 15-րդ անգամ հոչակուեց ֆուտապոլի Հոլանտիայի ախոյեան։ Հոլանտիայի առաջնութեան վերջին՝ 34-րդ տուրում «Ֆեյենորդը» տանը 3:1 հաշուով յաղթեց «Հերակլեսին» եւ 82 միաւորով գրաւեց առաջին տեղ։ Դաշտի տէրերի կազմում հեթ-տրիկի հեղինակ դարձաւ «Լիվերպուլի» եւ Հոլանտիայի հաւաքականի նախկին կիսապաշտպան, 36-ամյա Դիրկ Կայտը, որը կոլերից մէկը խիեց 11 մետրանոցից։

Ամստերդամի «Այաքսը» եւս յաղթանակ տարաւ վերջին տուրում եւ 81 միաւորով գրաւեց երկրորդ տեղը, իսկ լաւագոյն եռյակը եղրափակեց «ՊՍՎ Էյնդովենը»՝ 76 միաւոր։

«Ֆեյենորդը» նախորդ անգամ Հոլանտիայի ախոյեան դարձել էր 18 տարի առաջ (1998/99 մրցաշրջանում)։

2015 թուականից «Ֆեյենորդը» գլխաւորում է «Բարսելոնայի» եւ Հոլանտիայի հաւաքականի նախկին պաշտպան Զովանի վան Բրոնկորստը։

**Միիթարեանը Յայաստանի Յաւաքականի
Առաջին Ֆուտապոլիստն է, Որը Նուաճում է
Եւրագաւաթների Եզրափակիչի Ուղեգիր**

Հ ե ն ր ի ի
Միիթարեանը,
ա ն գ լ ի ա կ ա ն
«Մանչեսթեր եռ-
նայթելի» կազ-
մում նուաճելով
եւրոպայի լիգայի
եղրափակիչի ու-
ղեգիր, դարձել է
Հայաստանի հա-
ւաքականի առա-
ջին ֆուտապոլիս-
տը, որը հնարա-
ւորութիւն է ստա-
նում հանդէս գալ
եւրագաւաթների
մրցաշարի եղրա-
փակիչում։

Կիսաեղրափակիչում անգլիական ակումբը 2 խաղերի արդիւնքում յաղթեց Վիգոյի «Սելտային» (1:0, 1:1)։ Մայիսի 24-ին Մտօքհումի «Ֆրենդս Արենա» սատղիոնում կայանալիք եղրափակիչում «Մանչեսթեր եռունայթելի» մրցակիցը կը լինի Ամստերդամի «Այաքսը»։

Նախկինում եւրագավաթների եղրափակիչում հանդէս եկել են հայկական արձատներ ունեցող 2 ֆուտապոլիստներ՝ ֆրանսայի հաւաքա-
կանի նախկին խաղացողներ եռուրի ջորկաեցն ու Ալեն Բոգոսեանը։ Ջորկաեցը 1996-ին Գաւաթակիրների Գաւաթի եղրափակիչ է հասել եւ յաղթել ՊՍՖ-ի հետ, իսկ «Ինտերի» կազմում 1998-ին նուաճել է ՈւեֆԱ-ի գաւաթը։ Ալեն Բոգոսեանն իտալական «Պարմայի» հետ ՈւեֆԱ-ի գաւաթակիր է դարձել 1999-ին։

Ցիշեցնենք, որ եւրոպայի լիգայի յաղթողը նուաճում է Ախոյեաննրի լիգայի խմբային փուլի ուղեգիր։

**«Բարսելոնան» Ու «Ուեալը» Յաղթեցին
Խոշոր Հաշուուկ**

Ֆուտապոլի Սպանիայի առաջնութեան նախավերջին տուրը յաղթա-
կան ստացուեց ախոյեանութեան համար պայքարող «Բարսելոնայի» ու «Ուեալի» համար։ 37-րդ տուրում մադրիդյիները տանը 4:1 հաշուով յաղթեցին «Սելիլիային», իսկ կատարնացիները նոյն հաշուով արտագնայ յաղթանակ տարան «Լաս Պալմասի» նկատմամբ։ «Բարսե-
լոնայից» հեթ-տրիկի ու կոլացին փոխանցման հեղինակ դարձաւ պրազիլացի յարձակուող Նեյմարը։ «Ուեալից» դուբլ ձեւակերպեց պրտուգալացի յարձակուող Կրիշտիանու Ռոնալդոն, որն իսպանական ակումբը կազմում կոլերի քանակը հասցրեց 401-ի։

«Բարսելոնան» ու «Ուեալը» վաստակեցին 85-ական միաւոր, սակայն Արքայական ակումբը մէկ հանդիպում պակաս է անցկացրել։ Մայիսի 21-ին կայանալիք վերջին տուրում կատողնական ակումբը կ'ընդունի «Էլեարին», իսկ մադրիդյիները կը հիւրընկալուեն «Մալա-
գային»։ «Ուեալը» «Սելտայի» հետ յետաձգուած հանդիպումը կանցկաց-նի Մայիսի 17-ին Վիգոյում։

Մադրիդի «Աթլետիկոն» 1:1 հաշուով աւարտեց «Բետիսի» հետ արտագնայ հանդիպումը եւ, վաստակելով 75 միաւոր, ապահովեց երրորդ տեղն ու Ախոյեանների լիգայի խմբային փուլի ուղեգիր։ «Սելիլիան» 69 միաւորով չորրորդն է եւ ապահովեց Ախոյեանների լիգայի որակա-
ւորման փուլին մասնակցելու իրաւունք։

12 Ակումբներ Ապահովել են Ախոյեանների Լիգայի Խմբային Փուլի Ուղեգիր

Ախոյեանների լիգայի յաջորդ մրցաշարի խմբային փուլում Մա-
յիսի 14-ի դրութեամբ իրենց տեղն ապահովել են 12 թիմեր։

Սպանիայից Ախոյեանների լիգայի ուղեգիր են նուաճել «Բարսե-
լոնան» ու Մադրիդի «Ուեալը», Գերմանիայից՝ Սյունիխենի «Բաւարիան» ու «Լայպցիգը», Անգլիայից՝ Լոնտոնի «Չելսին» ու «Տոտենհեմը», Պորտուգալիայից՝ «Պորտուն» ու «Բենֆիկան», Ֆրանսայից՝ «Մոնակոն», Ռուսաստանից՝ Մոսկվայից, Արգենտինայից՝ Շախտյորը, Շուեցարիայից՝ «Բագելը» և «Ֆաբիանու»։

**Միշա Ալոյեանը Յաղթանակով է Մեկնարկել
Պրոֆեսիոնալ ՈՒնգում**

Ռուսաստանի բռնցքամարտիկ Միշա Ալոյեանը պրոֆեսիոնալ ունգում նորամուտը նշել է յաղթանակով։

Կեմերովոյում կայացած 10 ռազմականուց մենամարտում 2012թ. Լոնտոնի Օլիմպիական խաղերի պրոնզէ մետալակիրը մրցավարների միաձայն որոշմամբ յաղթել է Նիկարագուանող Յաղեր Կարդոսին եւ նուաճել ՎԲԱ-ի մայրցամաքային գօտին։

«Բոլորդ տեսաք, որ հեշտ մենամարտ չէր, քանի որ պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտիկները նորամուտը նշում են 4 ռազմականուց մենամարտում։ Իսկ միանգամբից սկսեցի 10 ռազմականուց մենամարտով։ Առաջիկա-
յում կը փորձեմ ձեզ ուրախացնել աւելի գեղեցիկ մարտերով», մենամարտից յետոյ ասել է Միշա Ալոյեանը։